

Posta... 1 LEU-POSTA

UJ KELET

ESIDŐPOLITIKAI LAP

Ara 5 lej... Vasárnap, 1937. március 21.

A köztisztviselők inflációja

A költségvetési vita tengelyében ezuttal is a köztisztviselők problémája állott.

Ez a kérdés nem új Románia történetében. A vita során statisztikai összehasonlítások is történtek.

Az egyik ellenzéki képviselő felhozta például, hogy Románia állami és köztisztviselői 360 ezer tisztviselőt tartanak el, ezzel szemben a 70 milliós Németországnak összesen 280 ezer tisztviselője van.

A liberális párt annak idején féktelen propagandát fejtett ki a nemzeti parasztpárt ellen a köztisztviselők infláció miatt.

Most a költségvetési vita során Madgearu megállapította és Canceiov pénzügyminiszter beismerte, hogy csak az elmúlt esztendőben huszezerrel terebélyesedett a köztisztviselői státus.

Madgearu nagy lendülettel és némi igazsággal jegyezte meg, hogy vagy igen sok volt a köztisztviselő 1933-ban és akkor a liberálisoknak rendet kellett volna teremteniük, de nem tették, vagy pedig nem volt sok köztisztviselő és ebben az esetben demagógia volt az a kampány, amelyet a liberálisok a nemzeti parasztpárt ellen vezettek.

Ezen a politikai vitán túl azonban marad az adófizetők számára a szomorú tény: az ország költségvetésének 65 százalékát nyeli el a személyi kiadások molnója.

Budapesti látogatás

Schuschnigg osztrák kancellár tegnapelőtt repülőgépen utazott Budapestre, ott mindössze egy napot töltött és tegnap este már vissza is utazott Bécsbe.

Nem szokatlan mostanában, hogy az osztrák politikusok Budapestre és a magyar államférfiak Bécsbe utazgatnak.

A római befolyás a kisanatantól kívül eső kis dunai államok problémáit állandóan felszínen tartja és lehetőleg úgy szeretné megoldani, hogy ez a megoldás Rómának kedvezzen.

Jelenleg azonban Mussolini Tripolisban időzik és így valószínű, hogy Schuschnigg budapesti látogatása nincs szoros összefüggésben Róma valamelyik újabb közép-európai tervével, annak ellenére, hogy Darányi és Schuschnigg Tripolisba küldött távirattal Róma, Budapest és Bécs változatlan összhangját hivatott bizonyítani.

Ami Schuschnigg rövid budapesti látogatását ezuttal a szokottnál is érdekesebbé teszi: az az a dődonai homállyal megfogalmazott jelentés, mely arra óoz, hogy Schuschnigg állítólag a Csehszlovákiával való szoros együttműködésre akarta rávenni a magyar kormányférfiakat — a német veszedelem és befolyás csökkentése érdekében.

A jelentés arra enged következtetni, hogy Schuschnigg érvelései nem győzték meg a magyar kormányt, melynek tagjai nem tulajdonítanak különösebb jelentőséget a magyarországi német befolyásnak és a német aspirációknak Magyarország területi felé.

Nagyon szomorú volna, ha ez a jelentés teljes egészében helytálló értesülésekből fakadna, mert azt jelentené, hogy a magyar kormány olyan illúzióknak esett rabjává, melyek már nem egyszer vitték katasztrófába Magyarországot.

Schuschnigg kétségek nélkül közelebbre és behatolva ismeri a német mesterkedéseket, mint a magyar államférfiak. Ő már tudja: mit ér a gyakorlatban minden ígéret, minden fogadalom, amiket a Harmadik Birodalom kormánya eleve papírrongyoknak minősített szerződéseivel és szimbolikus pecsétekkel szokott aláírni.

Húsz évvel ezelőtt jött létre a német-osztrák barátsági egyezmény és a jámbor osztrákok ismét a legvadabb osztrákellenes uszítás tanúi lehetnek a német sajtó termékeiben.

Maniu ismét dezavualta a Romania Nouat

Bucurestiben és Sibiuban tart ma gyűléseket a nemzeti parasztpárt

Bucuresti, március 20. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt központi végrehajtó bizottságának ülését április 2—3-ra összehívták a fővárosba. Az ülésen a Lupta értesülése szerint részt fog venni Maniu Gyula is.

A párt transilvániai szervezeteinek elnöke, Popovici Mihály tegnap este Bécsből jövet, a fővárosba érkezett. Popovici ma délelőtt hosszas megbeszélést folytatott Mihalacheval, amelynek tárgyát főleg Maniu magatartása képezte.

Ezzel kapcsolatban Popovici beszámolt arról a beszélgetésről, amelyet Bécsbe utaztatban a volt miniszterelnökkel folytatott. Másrészt telefonon közölte Armand Calinescuval, hogy Maniu nem azonosítja magát, Boila Zachariás dr. lapja, a Romania Noua azon cikkében, amelyben Calinescut támadta Costachescunak alvezérré való felkenése miatt.

Ma a nemzeti parasztpárt két fontos gyűlést is tart. Sibiuban Popovici Mihály jelenlétében felesketik a párt megyei parasztpártjait. Ez alkalommal több beszéd fog elhangzani. Bucurestiben a Marna teremben közösgyi választásokkal kapcsolatosan a fővárosi tanácsválasztási kampány megnyitásképpen Mihalache, Madgearu és a politikai tevékenységének harminc éves fordulóját ünneplő dr. Lupu szólnak fel.

Uj török-román kereskedelmi szerződés kötését határozta el Antonescu ankarai látogatása alkalmával

Angheliescu dr. poznanai ünneplése

Ankara, március 20. (Rador.) Iszmet Inonu miniszterelnök a következő nyilatkozatot adta a Rador távirati irodának. Az egész ország megkülönböztetett örömmel fogadta Ankarában a szövetséges román nép kitünő képviselőjét, Victor Antonescut. Tárgyalásaink során különösen értékeltem megjegyzései világosságát és nézeteinek közözségét. Személyes érintkezésünk hozzájárult a két országot vezető felfogás létrejöttéhez ismételt megállapításához. A török nemzet 'Antonescuban a baráti és szövetséges román nép nemes fiát üdvözölte. Amint mulik az idő, szövetségünk ereje és fontossága növekszik. S ami különösen megörvendeztet, hogy amilyen mértékben válnak szorosabbá kapcsolataink, annyit nyer a béke ügye nemzetközi téren. Kötársasági elnökünk el volt ragadtatva Antonescuval való találkozásától. Igen jó dolgokban állapodtunk meg kulturális és gazdasági viszonyunkat illetőleg. Nagy örömmel várjuk Tatarescu miniszterelnök jelzett ankarai látogatását.

togatását, amit azután szándékunkban áll visszaadni Iszmet Inonu miniszterelnökkel együtt. Ami engemet illet, én minél gyakrabban igyekezni fogok utba ejteni Romániát külföldi utjaim alkalmával. Ki fogom használni Románia vendéglátását.

Ankarai jelentés szerint Antonescu külügyminiszter ankarai látogatása alkalmával elhatározást nyert, hogy új román-török kereskedelmi egyezményt kötnék. E célból rövidesen török delegáció érkezik az országba.

Egyébként Antonescu külügyminiszter és kísérete tegnap este 19 óra 10 perckor elutaztak a török fővárosból.

Varsó, márc. 20. (Rador.) Dr. Angheliescu közoktatásügyi miniszter poznanai látogatása alkalmat nyújtott a Románia iránti rokonszenv méltó kifejezésére. A diákok ünnepeket rendeztek és kifejezésre juttatták dr. Angheliescu előtt csodálatukat és szeretetüket, amit lelkiükben illusztris társuk, Mihály vajda iránt táplálnak. A lapok mindannyian méltatják Románia fejlődését kulturális téren.

A kisebbségi kérdésben ellentét robbant ki Lengyelország és Németország között

Varsó, március 20. A lengyelországi és németországi hivatalos sajtó hasábjain élénk vita folyik a két országban élő kisebbségek kezelése körül. A német lapok kezdték a polémiát a lengyelországi német kisebbség helyzetére kapcsán. Lengyel politikai körökben az a vélemény, hogy Németország ezzel a sajtókampánnyal bizonyos célokat követ, Lengyel-Felsőszilézia jövőbeni politikai sorsa kapcsán. Azt hiszik, hogy Németország kétoldali szerződést szeretne kötni ebben a kérdésben Lengyelországgal.

Az idő még — úgy látszik — nem érett meg arra, hogy a magyar kormány Bethlen István felismerésének realizálását tehetné meg legfőbb feladatául és a demokratikus országok felé vessen tekintetét, ha egyébként nem: kisebbségeinek jóvoltáért.

Az idő azonban Bethlen javára dolgozik s a világpolitika várható közeli eseményei is valószínűleg úgy fognak alakulni, hogy a kis dunai államok német orientációja a legnyilvánvalóbb tévedésnek fog bizonyulni.

Austen Chamberlain

A néhány nap előtt elhunyt angol politikai háboru utáni esztendő külpolitikájának egyik legjelentősebb tényezője: Sir austen Chamberlain mély gondolkodó is volt. A realizmus minden angol akadémikus lényegét képezi és Chamberlain a cambridgei egyetemet végezte. De az angol nemzet minden gyakorlatiassága mellett szentimentális is tud lenni... Csak azok tudják ezt, akiket nem tévesztenek meg az előtélétek, amelyek az angolok felől a földtekén uralkodnak. Nemsokkal cselőtt francia nyelven is megjelent egy nem túl vastag könyv, amely Chamberlain újság cikkeit öleli fel. Ezek az írások híven tükrözik vissza a volt külügyminiszter lelki mechanizmusát és megvilágítják a politikai tevékenységét éppugy, mint magánéletét. Egyik cikkében egy franciáról ír, aki résztvett VII. Eduárd király koronázásán és akinek impresszióit így vázolja fel:

„Ha a dominiumok csapatainak első napi szemléje után el volt ragadtatva, a második napon, midőn az indiai csapatrészek a gyarmati és protektorátus alatti seregek vonultak fel, valóságos lelken-dezett. Rendkívül hatást tett rá, hogy a sokféle fajhoz, civilizációhoz és valláshoz tartozó ember, akiket egy-egy fehérhaju tiszt vezetett, valamennyien egyik a császár és királyval szembeni lojalitásukban. Most már — mondotta — megértem az angol gögőt. Joguk van arra, hogy büszkék legyenek.”

Minden, ami tulás, sérti az angolt. Miután befejezte tanulmányait Cambridgeban, Sis Austen egy évig Párizsban tanult, majd 1887-ben, 23 éves korában Berlinbe ment, hogy megtanuljon németül és az ottani egyetemen is hallgasson. Poroszország és a Hohenzollernek híres történetírója Treitschkelelőadásait hallgatta, aki buzgó és túlzó porosz nacionalista volt. Erről a tanárról ir levelében egyik barátjának Chamberlain, olyan megállapításokat téve, amelyek ma is meglepően aktuálisak:

Treitschke megismertetett engem a német jellem egy másik oldalával: a szűk, türelmetlen és gögös porosz nacionalizmussal. Ha valamely ország ifjúságának folytonosan azt mondják, hogy felsőbbrendű bármely nemzettel szemben, az ifjúság könnyen elhiszi ezt, a tanár pedig, aki az efféléhez aljasodik le, népszerű lesz s hallgatóinak száma egyre nagyobb lesz. Veszélyes játék ez, s tartok tőle, nehogy az én generációmhoz tartozó németek ne legyenek büszkébbek és hiubbak az 1866-os és 1870-es győzelmekre, mint azok, akik ezeket a győzelmeket aratták. Jaj a többieknek, amikor ezek hatalomra fognak kerülni.

Austen Chamberlain 23 éves korában bámulatosan meglátta a német politikai fejlődés eljövő irányait. Ő volt egyébként a locarnói paktum szerzőjének egyike. Brianddal és Stressemannel együtt az ő nevéhez fűződik ez a nagy diplomáciai tény. Szemére vetették annakidején, hogy ez a paktum Lengyelország védelmében harcba állíthatja Angliát Németország ellen. Annakidején Lengyelország játszott az a szerepet, amelyet az Csehszlovákia visz a hitlerista külpolitikában. Chamberlain a következőket válaszolta bírálóinak:

„Ez az érv két tévedésen nyugszik. Ha Lengyelország megtámadná Németországot anélkül, hogy provokálták volna, a francia-lengyel egyezmény nem kötelezi Franciaországot arra, hogy Lengyelország

CIUS 20... ON kozik On... PÉNGÉVEL... mások pedig... mak nevezi a... kők így akar... méltelen nem... öslegiek félbe... keletkeznek. A... ytatni beszé... zása után —... nyen is — a... meg. Constan... vényt házsza... Eután Mad... élesen kriti... ának módját... törvény meg... ak hajnalban... autazott... stről... ad.) Schu... visszautazott... Schuschnigg... rdekes szere... k megláto... megbeszélést... al és a kor... ák követés... politikai élet... van... rnak... Ujabb pa... esidő és arab... a feszültség... hatással van... k egyaránt... om biztosítá... nap egy zsidó... rromnak. A... i országutát... pót belga ld... t király hét... az angol id... atalos, majd... mba. A hir... i politikai és... pkiadó R. T... L. Pop 10

A természet örökre ki- lürkészetetlen...

lényegét, az ember számára megfelfedhetetlen titkokat a semmiből vetíti ki és nem mondja nekik: honnan jönnek és hova mennek. A színjáték mindig új, a legszebb találmánya az élet maga, de hogy mi az élet tulajdonképpen, az talán örökre titok is fog maradni. És mégis ő minden, érez, örvend, dacol, jaggat, kacag, szenved, míg fel nem örl gyenge akaratos idegeit és a betegségeknek sorozatos láncolatát teremt meg saját magának: u. m. gyomor-, bél-, epe-, vese-, máj-bajokat, valamint emésztési zavarokból keletkező idegességet s álmatlanságot.

A világhírű Gastro D. egy Amerikában felfedezett gyógynövény kivonattal készül és minthogy közvetlenül a központi és vegetatív idegrendszerre hat — amelyek legtöbb esetben közvetlen okai az emésztőszervi megbetegedéseknek — fenti betegségeknél azonnali enyhülést okoz és rövid kúra után a gyógyulást biztosítja.

A Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

segítségére siessen. Ha azonban Németország támadná meg minden ok nélkül Lengyelországot, egyetlen rendes ember sem lehetne azon a véleményen, hogy Franciaország, midőn Lengyelország segítségére megy, nem provokált támadást intéz Németország ellen. Ebben az esetben és csakis ebben az esetben Angliának is közbe kell lépnie.

A biztonság kérdését az angol külpolitika pillanatra sem vesztette szem elől. A realista Chamberlain semmi sem tudta el-tántorítani attól, hogy higgyen a locarnói paktum érvényességében, még a paktumnak Hitler részéről történt megtagadása sem.

„A locarnói szerződés — írta a volt külügyminiszter — teljesen érvényben maradt. Az ellene indított támadásoknak egyetlen eredménye volt: Anglia lojalitásának világos kihangsúlyozása az adott szóval szemben. És jól van, hogy így, mert Locarno változatlanul Európa biztonsági függőnye. A szerződés célja a béke megmen-tése és a békülés volt. Nem kedvezett jobban Németországnak, mint Franciaországnak, vagy Belgiumnak. Ez utóbbiak számára éppolyan biztosítékokat nyújtott, mint Németországnak. Az ellenség, akivel a szerződés szembe helyezkedik, nem ez, vagy amaz ország, hanem a támadó nemzet, amely megszegi vállalt kötelezettségeit és megtámadja szomszédjait — nélkül, hogy provokált volna. Nem viseltetett sem ellenségesen, sem rosszuindottal Németországgal szemben. Elismerem, hogy a jelenlegi német kormány céljai komoly nyugtalanságot idézhetnek elő, ugyancsak a mindennapos propagandá is, amelyet a német nép körében üznek. Mindenesetre Hitler kancellár ismételt kijelentette, hogy békét akar. Vajha a világot a tények inkább, mint a szavak megnyugtathatnák végül.”

Az ösztönös, a lojalitás, az igazságszeretet, az emberiség megható kifejezése az a cikk, amelyet két nagy barátja: Briand és Stressemann emlékére írt. Ime néhány sor belőlük:

„Azt mondják, hogy Briand reputációját erősen kikezdték és Stressemann néhány feljegyzését arra használják fel, hogy úgy állítsák be, mint a német mészárosok, aki szép szavakkal elkábitotta és ugyanakkor a revansot és a békeszerződés megtagadását készítette elő.

Az olyanok számára, akik nap-nap után együtt dolgoztak ezzel a két emberrel, mint én, abszurdum ez a vád. Éppoly kevéssé lojális ez a megállapítás Stressemannal, mint amennyire igaztalan Brianddal szemben. Nem volt itt egyik sem ravasz, vagy becsapott, egy nagy német és egy nagy francia volt e két ember, akik egy vértől vörös mult fölött a béke templomát akarták felépíteni.”

E szavakat olvasva megérthető, ha politikai barátai azt mondták róla, hogy lelkiismeretében abszolút lojalitás gyökeres, ellenfelei pedig azt, hogy a leglojálisabb és leglovagiasabb ellenfél volt.

Uj vezérkar az amerikai zsidó közéletben

A fiatal amerikai generáció áthidalja az öregek által teremtett ellentéteket és a zsidó egység útját egyengeti

Newyork, március 20. Az öreg amerikai zsidók, ha halálhírét olvassák olyan embereknek, akik hosszú időn át a zsidó közélet vezető soraiban állottak, kételkedően csóválják a fejüket és kérdeik, ki fogja valaha is pótolni ezeket az embereket. A feleletet azonban maga az élet adja. Uj vezető emberek bukkannak fel, akiknek neve tegnap még ismeretlen volt Newyork szűkebb körzetén kívül, de nemskára éppen olyan ismertek lesznek, mint Félix Warburg, Stephen Wise, Cyrus Adler, Louis Brandeis és mások, akik az amerikai zsidóság első vezéreinek számítanak ma.

Az asszimilációtól a zsidó egység gondolatáig

A Joint Distribution Comitée és az United Palestine Appeal newyorki akcióinak új vezetősége jellemző példa a helyzet új alakulására. A Joint-akció vezetője Newyorkban George Backer. Magas termetű, jóméj-jelenségű ember, fiatalos, barna arccal. Negyven év körül. Félix Warburg unokaöccse és felesége egyik unokája a nagy filantropnak, Jakob Schiffnek. Backer csak néhány év óta foglalkozik zsidó ügyekkel, azóta, hogy a Zsidó Távirati Iroda igazgatója lett. Rendkívül megnyerő a modora és érti a módját annak, hogy azoknak a barátságát is megnyerje, akik egészen más véleményen vannak, mint ő. Backer egészen asszimiláns környezetből származik. Apja távollattotta őt mindentől, ami zsidó. A nemcionisták körében egyre jelentősebb vezető szerepre tesz most szert ez a fiatal ember. Nemrég rendkívül hevesen támadták egyik beszéde miatt, amelyben éles anticionista és asszimiláns kijelentéseket tett, az esetet azonban nemskára elfelejtették. Backer általános politikai nézetei a liberálisizmus vonalán haladnak és szóval és tettel támogatja Roosevelt haladó törvényhozói munkáját. Nem doktriner, hanem megbecsült mások nézeteit is. Talán alkalmas egyéniség volna arra, hogy kiegyenlítse az amerikai zsidó közéletben fennálló nézeteltéréseket. Backer egyike azoknak, akik a Joint és a Palestine Appeal akciónak egyesítését szerelnék megvalósítani. A két nagy gyűjtőalapnak a külön haladása testesíti meg ugyanis a szakadékat az amerikai zsidó közéletben.

A „sztárok éjszakája“

Az United Palestine Appeal 1937-es elnöke Newyorkban Harold Jacobi, az egyik legnagyobb amerikai likörgyár tulajdonosa. Tözszyökere amerikai család sarja, amelynek harmadik amerikai nemzedékéhez tartozik. Délen született. Szőke, magas ember, megnyerő jelenség. Ötven év körül. Volt már Palesztinában és többször járt Európában. 1936-ban üzleti útján Németországba is elkerült. Legutóbbi külföldi útja során ismerkedett meg Weizmann Chaimmal, aki rendkívül mély hatást gyakorolt rá és kimélyítette Palesztina iránti kapcsolatait. A cionista propagandába a személyi momentumot vezette be Jacobi. Kereskedelmi és gazdasági vezető körökkel való kapcsolatait arra használja fel, hogy ezeket a köröket a Palesztina alapokra való adakozás számára megnyerje. Három éve, minden esztendőben megrendezi a „sztárok éjszakáját“, amelynek jövedelme évről-évre nő és legutóbb, 1936 októberében 55 ezer dollárt eredményezett. Nagyvonalúságában hasonlít Backerhez, jóllehet egészen más embertípus. Ez a két ember nem vesz részt azokban a vizsályokban, amelyek oly régóta választják el egymástól az idősebb zsidó vezérkar tagjait. Mindkét férfi hisz a zsidók közös ügyében, amely fölötté áll a kicsinyes differenciáknak. Bennük látják sokan a reményt, a jövőnd amerikai zsidó közélet harmonizálására.

Rikkancsból lett milliomos és közéleti nagyság

Uj név az amerikai zsidó horizonton: Maurice Lewin, az United Palestine Appeal egyik társelnöke. Pályafutását Bostonban

Jégszekrényre

és jégszolgáltatásra már most jegyeztesse elő magát, hogy idejében rendelkezésére állhassunk.

Corvin Jég-gyár

Telefonszám: 4-92.

kezdte, mint szegény kis rikkancs és az évek során Newyork egyik nagy áruházának tulajdonosává küzdötte fel magát. Nemrég különösen sokat beszéltek róla Franz Werfel „Az ígért útja“ című darabjának előadása kapcsán, amelyre nagy összegeket áldozott és amely két hónappal a bemutatás után, még ma is nagy tömegeket vonz a Manhattan operába. Lewin nagy összegeket adott a Keren Kajemethnek, a newyorki zsidó főiskolának, a zsidó nevelési szövetségnek, a Hadasszának és számos más zsidó intézménynek. Azt mondják, hogy évente legalább százezer dollárt ad zsidó célokra. Lewin ezt hiszi, hogy az antiszemizmus növekedni fog és vakság volna az amerikai zsidók részéről, ha ezt nem látnák és nem gondoskodnának idejében egészséges zsidó nevelési intézményekről. Nem nélkülöz minden jelentőséget az a tény, hogy Lewin is a zsidó vezéreknek ama csoportjához tartozik, amely fontosabbnak tartja a zsidók összefogását az egyesek állandó szeszélyénél.

Egy másik ember, akiről ugyancsak sokat várnak amerikai zsidó körökben, William Rosenwald, a nemrég elhunyt nagy amerikai milliomos és filantrop, Julius Rosenwald fia. William Rosenwald harmincöt éves, feltűnően magistermetű ember és természetében és beszédmódjában egészen fiatalos. Természetes, hogy családjának nagy tekintélye is hozzájárult ahhoz, hogy bekerült a Joint vezetőségébe. De mindentől eltekintve fáradhatatlan munkás és a részletek kérdésekre is kiterjed a figyelme. Kimondottan anticionista. Legjobb tulajdonsága az, hogy minden felelősséget magára vállal.

Maurice Kapr

Érdekes alakja a nemcionista körök dr. Maurice J. Kapr, a Jewish Agency ekzekutívének tagja. Az amerikai nemcionisták nemhivatalos szószólójának és Félix Warburg bizalmasának tekintik ma. Kapr a zsidó szociális munka főiskolájának igazgatója. Nagy zsidó kulturája van és közelebb áll a zsidó élethez, mint a többiek. Zömök alak. Negyven év körül. Kitűnő szónok és beszédekben sok a humor, amivel lelkesíti hallgatóit. Behatóbban tanulmányozza a Jewish Agency összes közleményeit és kiadványait, mint a legtöbb amerikai nemcionista és ki-

IRIS

PORCELÁN

Ház-tartási, gyógy-szerészeti, electro-technikai cikkek gyári lerakatában kaphatók. Cluj, Str. Memorandului 22.

tűnően van informálva a palesztinai viszonyokról. Ha bizonyos eszméit nem tudja megvalósítani, úgy ennek legfőképpen az az oka, hogy nélkülözi a pénzügyi előfeltételeket és nem sikerül mindig megnyernie a jómódúakat. Karpf ugyanis nem tartozik a gazdagok közé.

Ez a névsor nem teljes. Még sokan vannak, akik a jövő embereinek tekinthetők. De ez a néhány név is bizonyítja, hogy az amerikai zsidóságban új vezérkar alakul ki, amely éppolyan tehetséges és alkotóképes, mint a ma „uralkodó“ vezérnemzedék. Valószínűnek látszik, hogy az öreg vezérek letűnése után el fognak tűnni az éles ellentétek az amerikai zsidó közélet vezetésében és az új generáció egyengetni fogja a zsidók egységes összefogásának útját.

(i. r.)

Svájci Mintavásár Bázelben

1937. április 3-13-ig

Utazási kedvezmények a román és külföldi vasutakon. Információkkal szolgálnak az ország összes utazási irodái, valamint Románia tiszteletbeli képviselője:

Controlul Comercialui S. A.

Birou de Informațiuni Comerciale, Bucuresti, Str. Golței 13. (fosta Sfinților.)

Ujra kiélesedett a viszony Németország és Ausztria között

Schuschnigg nem tudta rávenni a magyar kormányt a Csehszlovákiával való együttműködésre?

Bécs, március 20. (Rador.) A Havas jelentése szerint a mai osztrák lapok harcias magatartást mutatnak Németországgal szemben, ami a Berlin és Bécs közti feszültség legkomolyabb napjaira emlékeztet. A lapok egész hosszu beszámolókat közölnek azon tendenciózus hírekről, amiket a németországi újságok hoztak le. A Neues Wiener Journal szerint e hírek az 1936 július 11-én létrejött osztrák-német egyezmény nyilvánvaló megszegését jelentik. A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz című német lap is élesen bírálja egyes osztrák lapok németellenes hadjáratait. „Az a benyomásunk, mintha a bécsi és prágai sajtó nyelvezete nem is különbözne egymástól.

Belgrád, március 20. (Rador.) A Vreme című lap szerint úgy látszik, hogy Schuschnigg budapesti látogatása nem járt a remélt eredményekkel. A lap tudni véli, hogy magyar körök nem tulságosan hajlanak a Csehszlovákiával való együttműködés felé és azon a véleményen vannak, hogy Magyarország nincsen mit tartania Németországtól.

Előkelő vállalat

parfumeria

szakmában jól bevezetett garanciaképes

utazói keres

Ajánlatok „BP. 38“ jellegre a kiadóba.

Megérkeztek a tavaszi és nyári angol és exkluzív

szövetkülönlegességek
Veisz József uriszabó

CLUJ, Piața Unirii 25 I. Rózsa drogéria mellett. Telefon: 608.

Brünn, március 20. A német népélyes keret elnököt a brünni szonaszólam elgáda. A dékány egyetem tisztizették, ahol a társasági elnök tartott.

Előadásában lamtudományi Európa szerinél, amelyben volt. A bölcsészeti és állagazdasági szonaszólam ez a hábfia és a terruralkodott. A nalizmus és lenlén a hábo matizmus és féle formájació, az érzés, képzelet és a ták ki. Erre boru előtti nizmus és a mus.

Az ugynev és a demok politikai pákülönözéség hanem alaptrinák és allet különöz bölcsészek és adata abban kivezessenek megmutassá nyok és az rülni.

A mai k mutakozik. kus államé, szág, Belg Csehszlovák konstitualiz demokráciá egyre több turális, ma a gazdaság lami interv etapszerüer élet többi régi alkotri parlamentt egyén, a tu gával tová alapja kell sal szembe nista, a fa állam.

A komm gi rendszer teljesen az át. A társ kat és pár szemben a egység. A egyénellen vagyis a ben utilit

A fasisz tély és a épül. A t állam lép timdividu antidemok pet játszi lamvezetó

A nemz pushoz h dik a 19.

BENES:

Évszázadok óta a legnagyobb káoszát éli Európa

A csehszlovák köztársasági elnök díszdoktori értekezése

Brünn, március 20. Ma avatták fel ünneplés keretében köztársasági elnököt a Brünn egyetem díszdoktorává. Az elnököt az egyetem épülete előtt harmonaszólam elhangzása után a rektor fogadta. A dékánátuson bemutatott neki az egyetem tisztikarát, majd az aulába vezették, ahol megejtették a díszdoktorrá való avatást. Az avatás után Benes köztársasági elnök huszperces ünnepi előadást tartott.

Előadásában a mai kor bölcsészeti és államtudományi rendszereivel foglalkozott. Európa szerinte olyan ideológiai káoszban él, amelyben talán évszázadokon át nem volt. A bölcsészeti és erkölcsi nézeteknek, a jogi és államtudományi tanoknak és a gazdasági szociális koncepcióknak a káosza ez. A háború előtt a Kant utáni filozófia és a természettudományi pozitivizmus uralkodott. A népszerű filozófia a nacionalizmus és intellektualizmus volt. Közvetlenül a háború előtt jelentkezett a pragmatizmus és az irracionális filozófia többféle formája, amelyek az ösztön és intuíció, az érzés, a tény és az életfolyamat, a képzelet és a hit jelentőségét hangsúlyozták ki. Erre az új irányzatra épült a háború előtti antidemokratizmus, antihumanizmus és a tekintélyuralmi nacionalizmus.

Az ugynevezett tekintélyuralmi államok és a demokráciák közti ellentét nem a politikai pártok, osztályok és személyek különbözőségében lelik magyarázatukat, hanem alapvető jellegük a bölcsészeti doktrínák és alapelvek, a gondolkodás és ítélet különbözősége miatt jöttek létre. A bölcsészek és az erkölcsan tudósainak főadata abban rejlik, hogy ebből a káoszból kivezessenek és a fejlődés helyes útját megmutassák. Az uralkodó bölcsészeti irányok és az erkölcs revízió alá fognak kerülni.

A mai káoszban négyféle államtípus mutatkozik. Az alkotmányos demokratikus államé, amilyen Anglia, Franciaország, Belgium, a skandináv-államok és Csehszlovákia. A tipikus, tiszta liberális konstitucionalizmus lassan, de biztosan egy új demokráciába ment át, amelyben az állam egyre több funkciót vesz át, először a kulturális, majd a szociális és legutóbb már a gazdasági törvényhozás terén is. Az állami intervencionalizmus minden téren etapszerűen, evolúcióval érvényesül és az élet többi síkjára alkalmazkodik hozzá. A régi alkotmányossági rendszer lényege a parlamenttel, a sajtószabadsággal, az egyén, a tudomány és a szellem szabadságával továbbra is a rendszer érinthetetlen alapja kell, hogy maradjon. Ez államtípussal szemben áll a többi három: a kommunista, a fasiszta és a nemzeti szocialista állam.

A kommunista állam a totális gazdasági rendszer típusa. Itt a gazdasági vezetés teljesen az állam abszolút hatalmába megy át. A társadalmat nivellálják, az osztályokat és pártokat megszüntetik, a külfölddel szemben az állam teljesen zárt gazdasági egység. Az állam minden tekintetben egyenlenséges, a történelmi materializmus, vagyis a racionalista és szociális tekintetben utilitarista világnézetre támaszkodik.

A fasiszta állam az abszolút államtékintély és az abszolút vezérhatalom elvére épül. A társadalmi életben mindenütt az állam lép előtérbe. Ez is antiliberalis, antindividualisztikus, parlamentellenes és antidemokratikus rendszer. Fontos szerepet játszik itt a vezérnek alárendelt államvezető réteg tagjainak személyisége.

A nemzeti szocialista állam az előző típushoz hasonlóan élesen szembehelyezkedik a 19. század liberálisával, az osz-

tályharccal, a lelkiismeret, a szellem és tudomány szabadságával, egyenlenséges és antidemokratikus. Az állam népi állam, a nemzeti szocialista állam totális népállam akar lenni és a vezér csak kifejezője és reprezentánsa a népi, autoritativ, antiliberalis abszolút államnak.

Az állam igazi hatalmi állam, tudatosan militarista, tudatosan autark, a nép belső egységének mítoszára épít, a fajelemekre, a szellemi egység tudatára.

Az államfő a demokratikus államot tartja a legtekélyesebbnek. A csehszlovák filozófia főadatai közé tartozik, hogy a napi politikától távol, tudományos módszerekkel vizsgálja a négy típus és a tanulmányalkból Csehszlovákia rendszerére vonatkozó tanulságokat. A mai káoszban a

kivezető ut keresése nemcsak a politikusok, hanem a tudósok feladata is. Azt állítja, hogy nem szükségszerű, hogy az államrendszerek között okvetlenül konfliktus következzen be.

Ezzel a módszerrel — hangzott a vádirat — 52.125 lejjel károsította meg az államot.

Az első ítélet: két évi fegyház

Hatalmas érdeklődés közben tárgyalta a sighthi törvényszék a volt képviselői skasztási bűnperét s több napos tárgyalás, számtalan tanu kihallgatása után

1928 június 15-én két évi fegyházra és három évi hivatalvesztésre ítélte a vádlottat.

Az oradeai tábla — másodfokon — 1931 március 20-án hagyta jóvá a büntetést, míg a legfelsőbb semmitőszék 1932 december 9-én utasította el a volt sóhivatali igazgató felfolyamodási kérését. Az ítélet tehát jogerős lett, noha Ilinczy az összes fórumok előtt kétségbeesetten ártatlanságát hangoztatta és a tragikus véletlenek összjátékának tudta be a történeteket.

Perujrafelvétel

A jogerős ítélet nem törte le a volt képviselőt, aki végül is elhatározta, hogy perujrafelvételt kér. Így is történt, a perujrafelvételi kérelmet elfogadták és évtizedes kárvária után 1935 december 25-én a sighthi törvényszék, első ítéletének megváltoztatásával.

felmentette a vádlottat, a vád és annak következményei alól.

Megállapította a bíróság, hogy Ilinczy, tulajdonképpen sohasem vette át a sóhivatali raktárakat s az átadás csak íráskor alapján történt. A raktárkucskokat nem ő, hanem egy portási teendővel megbízott munkás vezette, aki a maga primitív módszerével jegyzeteket is csinált a noteszában. Végül a szakértői jelentések alapján az is kiderült, hogy

a sóhivatalban az 1925—26-os évek folyamán nem volt semmiféle hiány.

A törvényszék felmentő ítélete után, másodfokon az oradeai tábla elé került az ügy s itt dr. Zigre Miklós ügyvéd, a kamara dékánja képviselte Ilinczyt. A tábla március 26-án hirdet ítéletet a rendkívül érdekes bűnperben.

Kilakoltatták a kózkórház rituális kózkonyháját. Satumareól jelentik: Sulyos sérelem érte a satumarei zsidóságot. Pénteken szekerre rakták a kózkórház rituális konyhájának teljes felszerelését és elszállították Teitelbaum Joel főrabbi lakása elé, ahol lerakták az ucca közepére. A rituális konyha, a kózkórház egyik helyiségében már évtizedek óta működik. A kórházigazgatóság hétfőn felszólította a konyha vezetését, hogy 24 órán belül csomagoljanak ki a kórházból, mert a helyiség más célokra kell. Majer Lipótné, a rituális konyha bizottság elnöknője, aki egyébként Teitelbaum főrabbi leánya, 30 napi haladékot kért. De kérését nem teljesítették és pénteken a kórházvezetés parancsára kilakoltatták a rituális konyhát. Miután Majer Lipótné nem volt hajlandó átvenni a kórházi személyzet által önkényesen kilakoltatott berendezést, a rituális konyha összes felszerelését lerakták az uccára. A kózkórházban sulyos zsidóbetegségnek fekszenek, akik ragaszkodnak a kóser koszthoz. Ezek pénteken nem kaphattak ebédet. A késő déli órákban többek közbenjárására a vármegyei prefektus érintkezésbe lépett dr. Baritu cluji egészségügyi felügyelővel és kieszközölte nála, hogy a kózkórház rituális konyhája husvét utánig, április 5-ig még a helyén maradjon.

Válság fenyegeti az amerikai dollármilliomosokat

Százhuszmillió ember közül már csak 33 keres évente egymillió dollárt

Washington, március 20. Néhány nappal ezelőtt igen érdekes statisztikai közlemény hagyta el a sajtót, amelyben pontos adatok számolnak be arról, mennyit javult, illetve mennyit rosszabbodott az amerikai gyárosok — beleértve a milliósokat is — általában véve a pénzmágnások helyzete.

A statisztika adatai szerint a múlt év folyamán 120 millió amerikai állampolgár közül mindössze 33 olyan egyénre akadunk aki évi egymillió dollárt, vagy annál többet keresett. Ezzel véget ért „az amerikai dollárhercegek legendája“, mert hiszen a világgazdasági válság az újvilágban is sulyosan érezteti hatását. Nem képeznek ezen a téren kivételt a világhírű filmsztárok sem, akik közül, mint kiderült, egyetlen egy sem akadt, akinek bevételje az egymillió dollárt meghaladta volna.

A cikk írója elmondja többek között azt is, hogy Hollywood az utóbbi három év alatt igen nagyot sülyedt, mamutgázsíkról beszélni sem lehet, a vetélykedés a film terén oly nagy méreteket öltött, hogy a hollywoodi filmgyárak a múlt évekhez képest jelenleg legalább 25 százalékkal kevesebbet gyártanak.

Nagy meglepetést keltett az a szinte hihetetlenül hangzó hír, hogy maga az autókirály, Henry Ford a múlt évben mindössze másfélmillió dollárral zárta le évi mérlegét. Ama 33 egyén közé, akiknek jö-

vedelme egymillió dollár, kilenc nő is tartozik.

A statisztikai adatok szerint a dollármilliomosok helyzetét a sok tekintetben túlméretezett adó is erősen befolyásolja. Minél több valakinek a vagyona, annál több adót kell fizetnie, még pedig olyan adót, amit Amerikában nagykereskedőre vagy más vállalkozóra ki sem rónak.

A dollármilliomosok és a jól jövedelmező iparvállalatokkal rendelkező pénzmágnások terén eddig Kalifornia vezetett. Pontos számítások után a statisztikai adatok alapján kiderült, hogy a gazdasági válság Kaliforniában is sulyosan érintette az amerikai „Krózusokat“.

1929-ben 513 volt az egymillió dollár és ezt az összeget túlhaladó keresettel rendelkezők száma. Ugyanebben az évben háromszor annyi volt ama filmsztárok száma is, akik ugyancsak milliós szerződésekkel dolgoztak, valamelyik amerikai filmvállalatnál. A filmszínészek — mondja többek között a statisztikai adatok gyűjtője — a mai helyzetben megelégszenek azzal, ha fedezni tudják kiadásait, ughogy keresetükből még saját személyiük fordítására is marad valami.

Igy változott át rövid évek során Amerika pénzügyi helyzete, amiről avatatlanként, még ma is felelőtlen híreket terjesztenek és szegénysorsu embereket idegen világrészekből az újvilágba csálnak.

Volt rutén képviselő évtizedes harca a sóhivatallal

Ilinczy O est ujrafelvételi pere az oradeai táblán

Oradea, március 20. (Az Uj Kelet tud.) A helyi tábla második szekciója szokatlannul érdekes bűnper tárgyalat tegnap délelőtt.

A vádlottak padján Orest Ilinczy volt sighthi rutén képviselő ült. A folyamatban lévő bűnper 1925-ben kezdődött, egyszer már megjárta az összes fórumokat és most ujrafelvétel után került másodszer az oradeai tábla elé.

Orest Ilinczy a békekötés utáni időkben a maramuresi rutének körében fejtett ki románbarát propagandát és követelte, hogy a ruténföldet csatolják Romániához. Politikai magatartása miatt menekülni kellett és akkor véglegesen Romániába jött és Sighet közelében telepedett le. Képviselőnek is megválasztották részt vett egy parlamenti szeszión, de politikai szereplése hamarosan vé-

getért és Ilinczy a visei sóbánya igazgatói állásába került. Nem sokáig maradhatott azonban ebben a pozícióban, mert

1925—26-ban panama vádakat emeltek ellene és azzal vádlották, hogy hat és fél vagon só árát elsikkasztotta.

Összesen 201 ezer lej jogtalan elkezésselével vádlották, de ezenkívül más vádak is merültek fel. Ebben az időben a sónak még kétféle ára volt, ugyanis a koncesszióval rendelkezők olcsóbban kapták a sót, míg a mások, kereskedők például drágább árat kellett fizessenek. A második vád az volt, hogy

Ilinczy néhány kereskedőnek kedvezményes áron árta el a sót s a különbözetet zsebre vágta.

Poliche Poliche Poliche

a legdivatosabb és legnompásabb
selyemszövetek valódi selyemből

GALLIA C. I. U. J.
Str. Gen. Neculcea No. 2.

SIBIU
Strada Regina Maria No. 7.

BRASOV
PIATA LIBERTATII No. 3.

KÖZGAZDASÁG

Életbelépett az új repülőbélyeg-törvény

2 ezrelékre emelték a számlák repülőbélyegilletékét

A nemzeti repülésügyi alaptörvény módosításáról szóló új törvény a Monitorul Oficial 1937 március 17-én kelt 63. számában jelent meg és a kihirdetés keltével lépett életbe.

Ami az aviatikai bélyegilleték alá eső anyagot illeti, a jelenlegi állapottal szemben, a következő módosítások, illetve kiterjesztések foglaltatnak benne:

a) Az üzleti levelek 1 lej aviatikai bélyeg alá esnek.

b) Az összes interurbántelefon beszélgetések 2 lej aviatikai bélyeg alá esnek, tehát nemcsak azok, amelyek nyilvános telefonhelyiségekből történnek, mint eddig, hanem a magántelefonokból történők is.

c) A forgalmi és luxus adótörvényhez tartozó A) listában foglalt árú, ezenül 4%-os aviatikai taxa alá is esnek; a B) listában foglaltak pedig 3%-os aviatikai taxa alá. Ezen taxa ugyanazon módokatok szerint számítandó és fizetendő, mint maga a forgalmi adó, vagyis Registru special alapján, vagy a nyersanyag után, ha a forgalmi adó a nyersanyagra van áthárítva. A gyárak raktáraiban levő összes ilyen taxa alá eső árukról (A) és B) lista) az 1937 március 17-én mutatkozó állapotnak megfelelően vallomások adandók be az illetékes Administrația financiară de constatare-nál, a taxák kivétele végett. Iaz ezen vallomások alapján kivetett aviatikai taxa 1937 április 1-től kezdődő 4 havi egyenlő részletben lesz befizetendő. Azok, akik az előírt határidőben nem fogják beadni vallomásaikat 1000-10000 lej bírsággal sújtandók és késedelmi pótlékot fognak fizetni. Azok pedig, akik egyáltalán nem adnak vallomást, vagy valótlan adatokat vallanak be, a taxa alól elvont árú utáni aviatikai taxa

tisztesével egyenlő bírsággal sújtandók.

d) A nyugták és az átvételi, átadási, illetve fizetési elismervények utáni aviatikai bélyegilleték a következő fokozatok szerint lett újból megállapítva:

1. 100-10000 lej közötti érték után 2 lej
2. 10000-50000 lej közötti érték után 5 lej
3. 50000-200000 lej közötti érték után 10 lej
4. 200000 lejen felüli érték után 20 lej

e) A pénzügyi fix bélyeg- és százalékos illeték alá eső okiratok és jogügyletek ugyanazon aviatikai bélyeg alá esnek, mint eddig. Kivételt képeznek a számlák, melyek ezenül 0.2% aviatikai bélyeg alá esnek, vagyis az aviatikai bélyeg egyenlő lesz az impozit proportional-al. A legkisebb aviatikai bélyeg 1 lej.

Egy másik kivétel, hogy a szóbeli szállítási szerződések ezenül nem esnek többé illeték alá, vagyis mentesek lesznek úgy az 1.40% jogilleték, mint a 0.1% aviatikai bélyeg alól.

Ami az eljárást illeti, az új törvény kihágásnak minősít minden olyan esetet is, amikor valaki egy aviatikai bélyeg alá eső iratot nem állít ki. Iaz kihágási jegyzőkönyvekben foglalt megállapításokat pedig bíróság előtt csak hiteles kelettel bíró iratokkal lehet megdönteni.

Jól bevezetett képviselő

teljesítőképes cégek képviselőt keresi Bucuresti és Ploesti részére. Elsőrangú referenciák. „Junge Kraft“ jeligére lapkiadóba.

Gazdasági hetiszemle

- Banati levél -

Timisoara, márc. 20. (Az Uj Kelet tud.) Az általános helyzetről legalább is banati vonatkozásokban, nem igen adhatunk rossz jelentést. A piac nagyjában kielégítő és elég élénk. A baj csak ott van, hogy az utóbbi hónapokban fel és alászálló árak, általában a gazdasági élet állandó bizonytalansága passzivitást idéz elő az egész vonalon.

A bankélet hírei

A pénzpiac eléggé felénkült. All ez a megállapítás elsősorban abban a vonatkozásban, hogy a komoly gyárvállalatok ál-

landóan teljes üzemmél dolgoznak, tehát: nagy vásárlásokat eszközölnek s ezekben a vásárlásokban, természetesen, a banktőke komoly formában veszi ki a részét.

Szembem korábbi híradásainkkal most arról számolhatunk be, hogy banati relációkban újból nagymérvű betétközpontok állottak elő. Azok az alkalmi üzletek ugyanis, melyek még néhány héttel ezelőtt különös konjunkurális hasznót ígértek azok számára, akiknek megtakarított pénzüik van és ezeket a pénzeket ad hoc ügyletekre bármely pillanatban mobilizálhatták — megszüntek. Ez a momentum aztán alkalmas volt arra, hogy az apró és nagyobb tőkének is újból a bankok felé nyissa meg az utját.

Export-import vonatkozásokban itten sulyos momentumként könyvelik el, hogy cseh korona és ezzel együtt az osztrák schilling is erősen felszárult. A helyzet ugyanis az, hogy Csehország felé a nagyobb méretű export megszűnt s ez aztán maga után vonta azt, hogy export irányában csak kis tételekben az országba kerülő csehkrona ára erősen feljavit. Ugyanez vonatkozik az osztrák schilling esetére is, itt azonban azal a különbséggel, hogy az Ausztria felé gravitáló export a hibás román-osztrák kliring egyezmény miatt jutott kátyuba. Az adott helyzetben aztán az exportörök tartózkodnak minden cseh és osztrák valuta eladásától.

A higienia csodája!

amely minden más gumit háttérbe szorított, az új, garantált és feltétlenül megbízható, selyemvékony, nem érezhető: PRIMOROS BRILLIANT EXTRA PRIMISSA.

További szálláradulás várható a gabonafronton

Az a körülmény, hogy az utóbbi napokban Németország az argentinai piacon 10 ezer vagon búzát lekötött — az összes tengerentuli tőzsdéken igen nagy mérvben megszárítottotta a gabona, de különösen a buza árát. Ezekben a piacokon számolnak ugyanis azzal a lehetőséggel, hogy Németország példájára most már a többi importra szoruló országok is nagyobb buzakvantumokat fognak majd lekötöni arra az időre, míg az új termés megjelenik a piacokon.

Nyilvánvaló, hogy a tengerentuli gabonátőzsdék árfolyamainak megszárulása az európai és így a romániai buzaárakat is erősen befolyásolta. Általánosságban belföldi viszonylatokban is most már igen komolyan számolnak azzal a lehetőséggel, hogy a buzaárak további emelkedést fognak elérni és a legrosszabb esetben is, 450 lej körül stabilizálódnak majd. De az sincs kizárva, hogy az árak ezt a nívót is túlhaladják.

Banati viszonylatokban megállapíthatjuk, hogy az utóbbi időkben igen élénk kereslet indult meg a buza iránt. Tul a nyugati világtőzsdéken bekövetkezett árszállásokon kívül, ez a tendencia azzal is hozható szoros összefüggésbe, hogy egyrészt a külsőben álló husvétii ünnepek nagyobb fogyasztást idéztek elő, másrészt a termelőket most már lekötik a tavaszi szántás-vetési munkálatok s ilyen időben nem igen szokták kínálatni raktáraikban felhalmozott árujukat. Tehát ebben az értelemezésben magától adódik, hogy az árkereslet jóval felülmulja majd a kínálatot.

Belgium, továbbá Olaszország és Görögország felé megélenkült a buzaexport. Az exportot a kormány az az intézkedése könnyítette meg, hogy a buza külföldi minimális árát 170-ről 160 angol schillingre redukáltta. Vagyis: ezzel az intézkedéssel a kormány orvosolta az exportörök korábbi panaszait, melyek szerint a kormány mellett működő legfelsőbb gazdasági hivatal állandóan magasabb árnyót állapított meg a román exportbuza számára, mint amilyen árat az exportörök a külföldi piacokon, valójában — elérhettek.

Gabonapiac: Az itteni piacokon igen élénk árkereslet nyilvánul meg immár napok óta. Az árak a következők: 75 kilós buza 430, illetőleg 79-80 kilós 435 lej. A tengeri körül ezzel szemben alig regisztrálhattunk feljegyzésre méltó üzletet. A tengeri ára egyébként 250, továbbá a zabé 300,

של פסח
Husvétii
fűszeráru

burgonyaliszt, csokoládé, stb. legolcsóbb napi árban kapható

Léb fivérek
CLUJ. Telefon: 4-71.

a takarmányárpáé 320-330, a tavaszi árpáé 400, a muharmagé 400, a tökmagé 750, és végül a lucermagagé 2900-3000 és a lóheréé 2500 lebbe kerül mázsánként.

Lisztpiac: A kormány az az intézkedése, hogy ezuttal március 18-tól 28-ig a vámmalmoknak és engedélyezi a különböző finom lisztek őrlését a falusi lakosság számára — a vámmalmok munkáját is felfokozta. Egyébként az itteni kereskedelmalmok is elég élénk tevékenységet fejtenek ki ezuttal. A nagymalmi árak a következők: nullás liszt 850, 4-es 770, 5-ös 730, 6-os 670, továbbá korpa 290 lej zsákkal együtt. (f. m.)

Gyarmaláru nagykereskedés

régi bevezetett transzilvániai 100 ezer lakosu nagyforgalmu városban betegség miatt 1-2 millió tökével átvehető.

Ajánlatok „Rentabilis” jeligére a kiadóba.

APRÓHIRDETÉSEK

כשר של פסח

Kitűnő szilvórium és elsőrendű faj és asztali borok, 10 lejtől kezdve kaphatók Depo Haasz Timisoara IV., Str. Vacarescu 31.

Szőnyegszővéshez való elsőrangú keleti minták kisebbek 100, nagyobbak 150 lejért egyenként vagy tömegben eladók. Farkas tésztárie Salonta.

Oszeregyereknek adnám első gimnazista fiamat Timisoarara ort. izr. helyre szeptembertől. Címet a kiadó továbbít.

Világzabadalom romániai gyártásához és terjesztéséhez 3-400.000 lej tökével közreműködő társ kerestetik. Ajánlatok kettős borítékban Cluj, postafiók 132. kéretnek.

Urilány, asszony teljes komfortos ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Két szoba konyha fürdőszoba, mellékhelyiségek kiadó május elsejére Decebal 66. Telefon 26.

Zsidó szakácsnőt, ki diétikusan is főz, egyelőre ideiglenesen felvesszünk a husvétii ünnepekre. Cim a kiadóban.

Könyvszekerény, háromrészes, fekete tölgy, üzletberendezésnek is alkalmas, fehér gyermekszobabutor és egyéb tárgyak költőzködés miatt eladók. Ligeti, Calea Marechal Foch 53.

200 értékes nyeremény. Április 4-én lesz az oradeai Zsidó Kórház sorsjátéka. Főnyeremények: 1 hálószoba, 1 szalon, 1 konyhaberendezés, szelontakaró, ebédőkészlet, stb. 1 sorsjegy belyeggel 26 lej. Vidéki rendeléseknél kérünk 7 lej portóköltiséget. „Agimex” Agentura Cluj, Piața Unirii 3.

Perfekt német, középkorú, intelligens izr. urinő, jó bizonyítványokkal, azonnal elhelyezkedne uricsalánál nevelőnői, vagy társalkodónői minőségben. Címetek a kiadóba kár.

Eladó jól bevezetett borpince 300 állandó vevővel, elutazás miatt, berendezéssel együtt. Fizetési feltételek: átvételnél Lei 100.000, a többi előnyös részletfizetés mellett. Cim a kiadóban.

Keresek autorizált könyvelőt, perfekt román, német, magyart. Szesszakmából előnyben. Mindhárom nyelven megírt kézírásos ajánlatokat: PRIMUS líkőrgyárnak Ciacova.

Diszfakülönlegességek érkeztek: Clematisok, magnoliák, prunusok, ezüstfenyők, tiszafák, bírsalmák, diszbokrok, gyümölcsfák. Regele Carol 39. Grieger.

Jó állapotban levő mély gyermekkocsit keresek megvételre. Címetek ármegjelöléssel a kiadóba kérek.

Önállóan dolgozó varrónő, brevettel rendelkező, megfelelő alkalmazást vagy társat keres. „Agilis” jeligére.

Hölgyek figyelmébe! Külföldi tanulmányutamról hazaérkeztem. A legújabb párizsi — eredeti modell — rajzokkal és egyéb külföldi különlegességekkel állok b. rendelkezésükre. Vértés szalon. Telefon 11-59. Regele Ferdinand 53. I. em. 4.

4 szoba, konyha komfortos lakás május 1-re kiadó. Calea Regele Ferdinand 70.

Saroktelek 2 üzlethelyiség, 3 szoba konyhás lakással, ugyanitt egy üres szobhely eladó. Értekezni: Molnárnál, Str. Aventuriosá 26.

Sarok üzlethelyiség, esetleg lakással, mellékhelyiségekkel kiadó. Értekezni: Molnárnál, Aventuriosá 26.

Jobb izr. urinő kisebb családdhoz vagy magános emberhez házvezetőnőnek ajánlkozok. „Megbízható” jeligére a kiadóba.

Intelligens kisasszonyt éves bizonyítványokkal két és fél éves kislányomhoz keresek. Dr. Deusch Paul Timisoara, Str. Ady 2. Palace-ház címre kérek.

Konyhabutorok a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben igen olcsón kaphatók a Str. Barijiu 10 alatti asztalosműhelyben.

Kifutófiut felvesszünk. Cim a kiadóban.

Borbélytanulót keresek azonnali belépésre. Fülöp Hermann, Transsilvania szálloda udvarán, Calea Regele Ferdinand.

El arab Sulyos

Jeruzsáletinai arab eltemette a kolóniáról munkások örök nyugpásztort, E Slomo G chalucokat arab gyilk Ugyanez emeki és munkások áldozatát, ben Sassor javnieli te dek sulyos hatóságok politikáját Hirsch-féle tatták azé pülés van tatták arra ca-földek a és ezért v do telepese do család lepítési pol lád élhetne Pica Pales iis megvált

Az utóbbi izgatott lé

Beteg a láza

— „39
— „Mi
— „Al
bedörzöl

*) Carn meghűtése mak és lá Kapható g ban.

ban. Külö galom, aho irányuló tít kat emelne arra, hogy kormányra kosság élet tóságokat északpalesz helyzetére, tóságok a delméről. rendőrség a gyilkosol tának sem hivatalos áldozatául bünös sem

Haifa és sága küldő kerületi k állapot éle területére. tisztában v érintkezés v palesztinai vid Ben G horn Hall tatott tárg biztosítása roel átírat

Eltemették az észak-palesztinai arab támadások öt zsidó áldozatát

Súlyos vádakat emel a Jisuv a kormány ellen. Lord Snell és Herz londoni nagyrabbi az arab és zsidó békerói

Jeruzsálem, március 20. Az északpalesztinai arab támadások öt zsidó áldozatát eltemették a Jisuv. Az Émek Jezreél zsidó kolóniáról százával gyülekeztek a zsidó munkások Kfar Hachores kolóniára, ahol örök nyugalomba helyezték a két zsidó pástort, Henoch Metz lengyelországi és Slomo Gafni németországi származású chalucokat, akik orvul támadtak meg az arab gyilkosok.

Ugyanazon a napon temették el az émeki és alsógalileai zsidó kolonisták és munkások a jaonieli támadás három zsidó áldozatát, Gedalja Gellert, Mose Salman ben Sassont és Jehuda Eljowitschot. A jaonieli temetésen elhangzott gyászbeszéd sulyos vádakat voltak a kormány és a hatóságok ellen. De a PJCA kolonizációs politikáját is támadták. A Rotschild Hirsch-féle kolonizációs társaságot hibáztatták azért, hogy olyan kevés zsidó település van Galileában. A szónokok rámutattak arra, hogy a 40 ezer dunamnyi Pica-földek arab bérlők kezében vannak még és ezért vannak veszélyben a galileai zsidó telepek. Joanielben mindössze 50 zsidó család él, holott a Pica racionalis telepítési politikája mellett 1000 telepes család élhetne már ezen a földterületen. A Pica Palesztinai földpolitikájának radikális megváltoztatását követelték.

A kormány bűnös mulasztásai

Az utóbbi napok eseményei rendkívül izgatott légkört teremtettek a zsidó Jisuv-

Betegség esetén először a lázat kell leküzdeni!

— „39 fok!
— „Mit tegyek doktor ur?
— „Alkalmazzon egy Carmol*)-os bedörzsölést és megszabadul a láztól.“

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszert meghűlések, gripa, reumatikus fájdalom és láz ellen. Ara üvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

ban. Különösen Tel-Avivban nagy az izgalom, ahol egymást érik a kormány ellen irányuló tüntetések. A lapok súlyos vádakat emelnek a kormány ellen. Rámutatnak arra, hogy a Jisuv nem biztatja magát a kormányra, amely nem gondoskodik a lakosság élet- és vagyonbiztonságáról. A hatóságokat idejében figyelmeztették az északpalesztinai kolóniák veszélyeztetett helyzetére, még sem gondoskodtak a hatóságok a zsidó telepítések megfelelő védelméről. A lapok megállapítják, hogy a rendőrség teljesen tehetetlennek bizonyult a gyilkosok üldözésében és egyetlen banditának sem jött a nyomára. Az arab szírájk hivatalos bejelentése óta husz zsidó esett áldozatul az arab terrornak, de egyetlen bűnös sem került a hatóságok kezére.

Ben Gurion a helyettes főkommandósnál

Haifa és az emeki zsidó kolóniák lakossága küldöttséget menesztett Keith Roach kerületi kormányzóhoz, akitől az ostromállapot életbeléptetését követelték Galilea területére. A kormányzó kijelentette, hogy tisztában van a helyzet komoly voltával és érintkezésbe fog lépni Dill tábornokkal, a palesztinai haderők főparancsnokával. Dávid Ben Gurion, az exekutív elnöke, Hathorn Hall helyettes főkommandózával folytatott tárgyalásokat a rend és a nyugalom biztosítása érdekében. Az Agudasz Jisroel átiratot intézett a kormányhoz, mely-

ben tiltakozik az országban uralkodó bizton-ságihiány ellen.

Szedjera, Micpah és Rospinah kolóniákra lövöldöztek az arabok, de a zsidó telepek elűzték őket. A Kfar Tabor kolónia egyik házából titokzatos módon elloptak hat fegyvert és hozzávaló municiót, amit a kormány bocsátott a telepek rendelkezésére, hogy szükség esetén védekezni tudjanak. A rendőrök egy, a kolónia közelében lévő sátorhoz vezették a nyomozó közvegeket, ahol egy arab őr lakik. A sátorban valóban megtalálták a hat fegyvert és a municiót. Valószínűnek tartják, hogy az Alsó-Galileában garázdálkodó arab terroristák támadást akartak intézni Kfar Tabor ellen és ezért előzőleg gondoskodni akartak arról, hogy a kolonisták ne tudjanak védekezni.

Hathorn Hall a mandátum-bizottság ülészakán

Jeruzsálem, március 20. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a Népszövetség állandó mandátum-bizottságának májusi ülészakán Jon Hathorn Hall, a palesztinai kormány főtitkára, aki Wauchope főkommandó helyettese, fogja képviselni az angol mandatárius hatalmat. Mint ismeretes, a májusi ülészakon a mandátum-bizottság kizárólag a palesztinai hely-

Levágják egy nemzeti parasztpárti diák orrát és ajkait a szélsőségesek

Ötszáz diákot zárnak ki a ciujl egyetemről

Bucuresti, március 20. A nemzeti parasztpárt körében hatalmas izgalmat váltott ki, hogy a párt egyik fiatal vezető tagja ismét szélsőjobb oldali támadás áldozata lett. Péntekről szombatra virradó éjjel Vasile Catana kereskedelmi akadémiai hallgató az ifjomsági Militari község nemzeti parasztpárti tagozatának vezetőjét egy vasgárdista csoport támatta meg és borzalmas kegyetlenséggel bánt el vele. A diákot súlyosan megverték, orrát és ajkait levágták. A pártvezetők a belügyminisztériumnál és az ügyészségen tetek feljelentést a szerencsétlen fiatalember támadói ellen.

A Dimineata jelentése szerint a bucaresti hadbíró-ügyész aláírta a vádiratot, amely hadbírósg elé utalja Radulescu, a liberális párt fővárosi ifjusági vezérének bántalmazóit. Emlékeztet, hogy Radulescut néhány vasgárdista fiatalember elrabolta, napokig fogva tartották az egyik fővárosi diákközhonban és kegyetlenül bántalmazták. A vádirat értelmében Viorel Trifu, Virgil Radulescu. Vasile Popes-

Bűnös kezek okozták az amerikai borzalmas gyermek-tragédiát?

Hozzátartozóik nem tudják felismerni a gyermekek össze-roncsolt holttesteit

Newyork, március 20. Az egész Egyesült Államok közvéleményét még mindig izgalomban tartja a New-Londonban történt tömegtragédia. A Lap-Londonban történt megállapítják, hogy hasonló méretű tömegszerencsétlenség még nem történt Amerikában. A mentőosztagok óriási erőfeszítéssel dolgoznak a romok alá került gyermekek holttesteinek felkutatásán. Hivatalosan a halottak számát 425-re teszik. A holttestek olyan borzalmas állapotban kerülnek napvilágra, hogy még ujjnyomatukról sem lehet azokat felismerni.

Egyes hatósági vezetők véleménye szerint a halottak száma meg fogja haladni a hat-százat. A holttesteket az iskola épen maradt termében ravatalozták fel. A hozzá-

NOKNEK

rendkívül fontos, hogy a legnagyobb gondot fordítsák a rendes székre. Tudvalevő, hogy a nők hajlamosabbak a székrekedésre, hogy bélműködésük renyhébb mint a férfiaké. Éppen ezért vigyázniuk kell, nehogy a belek ellustuljanak és zavarok támadjanak a rendes és rendszeres székleben, ami azután igen sok kellemetlenségnek, fejfájásnak, kellemetlen szájszagnak, ingerlékenységnek lehet az okozója. Már a legkisebb zavarnál is szedjenek KOPROL csokoládépasztillát, amely elejét veszi minden bajnak.

NŐKNEK KOPROL HASHAJTÓ!

KOPROL

az ideális hashajtó!

zzettel, illetőleg az elmúlt évi zavargásokról szóló kormányjelentéssel fog foglalkozni.

Az arab és zsidó béke kérdése

London, március 20. A Mizrahi 35 éves jubileuma alkalmából rendezett londoni banketten lord Snell is beszédet tartott. Snell tudvalevőleg tagja volt az 1929-es Shaw-bizottságnak és kisebbségi jelentést terjesztett a kormány elé, az akkori zavargásokról. Lord Snell beszédében behatóan foglalkozott a zsidók és arabok viszonyának kérdésével és ama nézetének adott kifejezést, hogy zsidó részről elhanyagolták az arabokkal való szellemi kapcsolatok ápolását. Elfelejtette továbbá, hogy előbb a cionisták soraiban kell, hogy helyreálljon a teljes béke, ami előfeltétele az arabokkal való béke megteremtésének is. Lord

Snell kifejtette, hogy mit jelent a nemzeti otthon fogalma. Az otthon — mondotta — nem olyan hely, ahol az ember nem szívesen látott vendég a mások házában. Otthon alatt olyan helyet értenek, ahol az ember felállithatja a maga oltárát.

Dr. J. H. Hertz, az angol birodalom fő-rabbija, is felszólalt a banketten és a Jabotinszki által javasolt kerekasztal-konferencia mellett foglalt állást. Majd hangsúlyozta, hogy a Palesztina mandátumot Angliának annak eredeti szövege és szelleme szerint kell végrehajtania. A zsidók nem azért mentek Palesztinába, hogy uralkodjanak, de azért sem, hogy mások uralkodjanak fölöttük. Végül hangsúlyozta, hogy a zsidó nép halhatatlanságának forrása a tóra és ez kell, hogy áthassa a palesztinai országépítést is.

SIDA EXTRA

Az ideális törpe-fényképezőgép sportolók, diákok, munkások, stb., stb. számára.

EGY FÉNYKÉPEZŐGÉP Lei 250.—
Film 10 felvételre Lei 32.—
Szaküzletekben kapható.

Képviselet:
SIDA
Bucuresti I, Str. Bărăției 2/III
Telefon: 4-64-73.

azzal a körülménnyel is, hogy esetleg bűnös kezek idézték elő a szerencsétlenséget.

De ha ez nem is állna fenn, valószínűnek látszik a bűnös gondatlanság esete. A fűtőtestekben a robbanás ideje alatt nem volt tűz, úgy, hogy valakinek felelősnek kell lennie azért, hogy a földalatti olajvezetékéből kiáramló gázok felrobbantak.

A romok alatt megrázó tartalmu palatáblát találtak. A táblára egy kisdíák a következőket írta fel: „A petróleum és gáz Texasban a teremtés legnagyobb jótéteménye. Enélkül ez az iskola nem lenne itt és közülünk egyik sem lehetne itten, hogy leckéinket tanuljuk.“

Az iskolásgyermek elmékedését fakszimilében közölték az amerikai lapok és az nagy megdöbbenést keltett a közvéleményben.

Bucuresti részvénytársasági igazgató

elvallaná néhány csakis elsőrangú cikk bevezetését és kontrollját (gentleman agent) éttermek, bodegák és fűszerüzleteknél, amelyeknél több évi jó összerögzítései vannak.

Válaszok „Di X. Bucuresti, Biroul de voiaz Ziarului Dimineata“ címre kéretnek.

SPORT

Palesztina felvételét kérte a nemzetközi tenisz-szövetségbe

Párizs, március 20. A nemzetközi tenisz-szövetség március 19-én kezdődő párizsi közgyűlésén több értékes javaslatot tárgyalnak. Uj tagokul jelentkeztek Palesztina, Jamaika, Lybia, Maláji szigetek, Sziam és Törökország. Felvételük biztosra hevető. Bulgáriát viszont törlik, tagdíjhátralék miatt. Az ausztrálók női Dawis Cup-öt javasolnak. Aligha megy keresztül a javaslatuk. A svédok az „Mr. G. fedettpálya-kupa nemzetközi elismerését kérik.

MA CAC—CFR C) LIGA MÉRKŐZÉS CLUJON

Cluj, március 20. (Az Uj Kelet tud.) A Román Kupa mai fordulóján a cluji élosapátok egyike Ploestiben, másika Craiovában játszik. Így Cluj nagyobb sportemény nélkül maradt. A vasárnap sportestmény nélküli maradt. A vasárnap sportestmény nélküli maradt. A vasárnap sportestmény nélküli maradt.

Kispálya: Délelőtt 9 órák Avram Iancu—CFR ifj. bajnoki, 11 órák CSMC—Avram Iancu I. oszt. bajnoki, délután 1 órák UEC—Echo ifj. bajnoki, 3 órák Victoria—Turnatoria ifj. barátságos.

Nagypálya: Délelőtt 9 órák Echo—Turnatoria I. oszt. bajnoki (őszről elmaradva), délután fél 2 órák CSMC—CAC ifj. bajnoki, fél 4 órák CAC—CFR C) liga.

Pozsonyban husvétkor nemzetközi labdarugótornát rendeznek a bécsi FAC, a Bratislava, a Náchod és budapesti Kispest részvételével.

Román-magyar profiteniszmérkőzés Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Április elejére Bucurestibe román-magyar profiteniszmérkőzést terveznek. A terv keresztülvitele nem látszik megvalósíthatatlannak.

LUCHIDE BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: Luchide Oktáv, a román labdarugószövetség főtitkára tegnap Budapesten tárgyalásokat folytatott a magyar labdarugás vezetőivel. Luchide azt kérte a magyar vezetőktől, hogy a KKK konferencián támogassák Románia és Jugoszlávia ügyét.

Megszűnt a két éves játéktilalom: a jövőben minden játékos azonnal résztvehet annak az országnak a színeiben, amelynek szövetsége a játékos szabályosan igazolta. Ezt határozta el a FIFA végrehajtóbizottsága és az a szabály már a labdarugó világbajnokságon életbelép. Az egyetlen feltétel tehát a jövőben, hogy a válogatott játékos annak az államnak állampolgára legyen, melynek szövetsége szabályosan igazolta.

A bécsi husvétú tornának végleges programja a következő: első napon Hungária—Austria, Ferencváros—Rapid. Másodnapon: Hungária—Rapid, Ferencváros—Austria.

A magyar nemzeti bajnokságban ma a következő mérkőzések kerülnek eldöntésre: Kispest—Ferencváros, Hungária—Nemzeti, Ujpest—III. kerület, Elektromos—Phöbus, Szeged—Bocskai.

BERKESSY AZ FC RAPIDBAN? Bucuresti jelentés arról számol be, hogy Berkessy, az Oradeáról elkerült labdarugó, aki egyideig a Ferencváros, majd az FC Paris, utóbb pedig a spanyolországi Barcelona játékos volt, rövidesen a bucuresti volt vasutascsapat tagja lesz. A Rapid egyik vezetője Budapestre utazott, hogy a játékost szerződtesse.

A Ripensia válságáról nem egyszer adtunk hírt lapunk hasábjain. Ujabbán az a hír a timisoarai proficsapatról, hogy vezetését kiegészíti, illetve újjászervezi. Szó van a timisoarai városi vezetés több tagjának bevonásáról. Timisoarai sportkörökben érdeklődéssel figyelik a Ripensia válságából kivezető megoldási kísérleteket, amelyek a többszörös bajnokcsapatot ismét a régi kerékvágásba vannak hivatva vezetni.

A cluji Victoria ma Craiovában játszik Román Kupa mérkőzést. Szó van róla, hogy a cluji csapat hétfőn még egy barátságos mérkőzést játszon Craiovában.

A cluji UEC tegnap tartotta rendkívüli közgyűlését, amelyen a vezetés javaslatának megfelelőleg feloszlatták az asztaliteniszzakosztályt. Egyidejűleg vivőszakosztály alakítását határozták el.

FÉRFIAK!!

VILÁGSZABADALOM! IMPOTENCIA már csak a múlté! A CASANOVA készülék (nem gyógyszer) használatával, ifjúságtól a legelőrehaladottabb korig, még a legsúlyosabb IMPOTENCIÁBAN szenvedő FÉRFI is, visszanyeri teljes virilitását. Küldjön 17 lejt bélyegben, melynek ellenében díjmentesen megküldöm kiszakrően ezen tüneményes készülék ismertetőjét. Készülékek állandóan raktáron.

A. FISCHER Bucuresti I. Casuta postala 333.

SZÍNHÁZ-FILM

Muskátlis ablak

V. I. Popa kitünő új vigjátéka, amelyet Gróf László remek fordításában mutat be színházunk, egyike az utóbbi évek leghangulatosabb, legértékesebb darabjainak. Üde, finom, igazán költői alkotás, amely a költészet és a humor varázsát

árasztja. Színházunk Fényes Alice, Felszeghy Mária, Czoppán Flóri, Gróf László, Tompa Sándor, Nagy István, Lantos Béla, Csóka József ábrázolásában adja a Muskátlis ablakot, amely hétfőn este kerül másodszer színpadra.

Vasárnap hatkor és kilenckor: Meseáruház

Az utóbbi évek legnagyobb revüisikere nálunk a Meseáruház. A nagyszabású operett minden előadását telt ház tapsolta vé-

gig. Vasárnap hatkor és kilenckor is a Meseáruházat adják.

Harangvirág vasárnap háromkor

Andai Ernő bőbajos cigányzenés, énekes vigjátéka, a Harangvirág szerepel va-

szárnap háromkor a műsoron, olcsó helyárrakkal, Fényes Alice-szal a címszerepben.

A szüz és a gödölye

Hetvenötödször adta eddig a budapesti Magyar Színház Zilahy Lajos legújabb és legkiválóbb színpadi alkotását. A szüz és a gödölye valóban az utóbbi évek egyik

legértékesebb, legdrámaibb és legmaibb darabja. Kedd este lesz a Szüz és a gödölye bemutatója.

Selyemszalaggyár

I. SORKES

BUCURESTI. Str. Episcopul Radu 54. Telefon: 229.69.

Allandó készletben a következő szalagárúk: Műtaft, nemzetiszínű szalag, Atlas, mosható férfi Ripps. Övkeménységek csontozattal, vagy anélkül. Kívánatra szinkártya és árjegyzék.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11: Gül Baba (Ali basa: Bérczy Mihály, Gábor diák; Solymosán Magda, Gül Baba: Tóth Elek. Olcsó helyárrak.)

d. u. Harangvirág. (A kitünő cigányzenés, énekes vigjáték olcsó helyárrakkal, Fényes Alice, Harmath Jolán, Kovács György, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár a főszerepekben.)

d. u. 6: Meseáruház. (Tizedszer.)

Hétfő fél 9: Muskátlis ablak. (Rendes helyárrakkal.)

Kedd fél 9: A szüz és a gödölye. (Zilahy Lajos óriási sikerű legújabb színműve.

KAUFET OSTERSCHOKOLADE

משאקאדאדע כשר של פסח

תחת השגחת ארטה. יודישע צענטראלקאנצליריא קלויש י"א

erzeugt:

Adalbert Reiter și fiul

fabrica de ciocolata, cacao și bonboane Satu-Mare

Solymosán Magda, Stefanidesz Illy, Miklóssy Margit, Temesváry Gitta, Jeney János, Fülöp Sándor, Csóka József, Csengeri Aladár, Tebán János, Báza Éva és a tánckar legújabb táncattrakcióival. Premier bérlet 26. szám.)

Vasárnap d. u. 3: Csárdás. (Olcsó helyárrakkal.)

d. u. 6: Meseáruház. (Tizenegyedszer.) este 9: Hulló falevél.

Hétfőn d. u. 3: Jöjjön eljén. (Olcsó helyárrakkal.)

d. u. 6: Hulló falevél. este 9: Meseáruház. (Tizenkettedszer.)

Kedd fél 9: Hulló falevél. (Rendes bérlet.)

ROMÁN OPERA MŰSORA

Vasárnap, március 21 (este): Az eladott menyasszony.

Hétfő, március 22: Carmen. (Manzer zeneigazgató közreműködésével.)

Szerda, március 24: Szimfónikus hangverseny (Robert Manzer zeneigazgatóval.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap délelőtt 11.20 órák olcsó matiné 7 és 12 lejért. Tell Vilmos. Főszerepben Conrad Veidt. Magyar feliratokkal.

Ma, vasárnap két világsikerű francia film egy helyéért. I. A légionárius. Jacques Feyder rendezése. Főszerepben Charles Vanel, Francoise Rosay, Marie Bell, Pierre Richard Willem. II. Általános közkiánatra: Asszony a hadhajón. (Virasztanak a fegyverek). Claude Farrere nagysikerű regénye után. Főszerepben Annabella és Victo Francen. Magyar feliratokkal.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Csak két napig! Szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órák 3 film egyszerre román és magyar feliratokkal: I. Elsodort asszony. Hans Stüwe és Ria Byron. II. Pampák királya. Cowboy filmek. Warner Baxterrel. III. Journal. Helyárrak: 10 és 15 lej.

Hétfőtől: Világvárosi műsor román és magyar feliratokkal. I. Nagy premier film: Imádóm magát. Sláger-vigjáték. Constance Cummings, Binnie Barnes. II. Casino de Paris. Al Jolson, Ruby Keeler. III. Híradó. Helyárrak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órák.

MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön, szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden 3, 6 és 9 órák szenzációs dupla műsor: I. Gulliver a törpek országában. Orosz filmsláger. II. A szenvedélyek városa. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Paul Muni és Bette Davis. Helyárrak: 10 és 15 lej.

Tavaszi üdonságok és különlegességek!

Férfiöltöny, felöltő, női kabát, kosztüm és ruha szövetek!

SCHERG

CLUJ, Piața Unirii No. 22.

Plaidek, lakarók, szőnyegek.

Sighisoara Elvezette négy

Sighisoara, tud.) Itt vagy transzilvániai rosbán, amely Hugónak, a elhunyt osztrák közsímert reg Sighisoara „Város zsidó lehet tudni részeket ver

Sighisoara kor ezeket a véd, egy zsidó kereskedő néhány földlád.

Valaki így Régi száz

igy hívják: jelenti: durv könnyű ennek transzilvánia szász lakossá ben kasztr

Fokozta soarán, ahol mentesen el nemzetisége kák „durva” illetet a szében a vá

Sighisoara tározása öt zott furcsa. nincs itt ké zsidóság, cs

A város nem üzték ben és így

Csodabog város, köz néz az em majd nem m interimárbü belügyinisz csak most törvény ér választások

Ezért cs szédos Med éves mand

Három é sokban a v törvény sz tott tanács nek Sighis

Három é lasztás, me meg az alp ajánlott m tával men azonban a magyarság

Az idén a liberális lott és így lista indul választása totra vehé a többi ro nak, mert

Termész dött már soarán m gyűlés zaj

Érdekes pokban a tási fórum vonatkozó

Pár hó rosi taná siarai főb el. A köv megindult nosok és

A város sorokon költségek

Sighisoara: „Die Stadt ohne Juden“...

Sighisoarán a három év óta működő tanács új választásokra készülődik. Elvesztette a város a perét a háztulajdonosokkal szemben. Elkészült a négy milliós új vágóhid, hatalmas vásárcsarnok építését tervezik

Sighisoara, március 20. (Az Uj Kelet tud.) Itt vagyok Sighisoarán, az ismert transzilvániai háromféle lakosságú kisvárosban, amelynek jellemzésére Bettauer Hugónak, a népszerű és tragikus módon elhunyt osztrák zsidó regényírónak egyik közismert regénycímét lehet felhozni. Sighisoarára reáillik ez a cím és jelleg „Város zsidók nélkül” Sighisoarán — nem lehet tudni milyen okból — nem tudott részeket verni és letelepedni a zsidóság.

Durus Sevarinus

Sighisoarán, ebben a pillanatban, amikor ezeket a sorokat írom, egy zsidó ügyvéd, egy zsidó szeszgyáros és egy zsidó kereskedő van és mellettük, körülöttük él néhány földhözragadt zsidó chasszid család.

Valaki így magyarázza nekem a dolgot: Régi szász népkronikákban Sighisoarát így hívják: „Durus Sevarinus”, ami ezt jelenti: durva Sighisoara. A magyarázata könnyű ennek a megjelölésnek. Minden transzilvániai szász lakosságú városban, a szász lakosság zárkózottsága következtében kasztrendszerű életet él le a lakosság. Fokozottan áll ez a megállapítás Sighisoarán, ahol a szászok valóságban légmentesen elzárva tartja magát a többi nemzetiségektől s a mondabeli szász krónikák „durvának” tartják az érintkezési felületet a szászok és a többi népek között ebben a városban.

Sighisoara a szász népkronikák meghatározása óta sem változott. Ma is zárkózott furcsa életet él ez a város és ezért nincs itt képviselve, nagyobb számban a zsidóság, csak elenyésző számban...

A város zsidók nélkül, ahonnan azonban nem űzték el a zsidókat, mint a regényben és így nem is hívják vissza őket...

Új választások

Csodabogár más tekintetben is ez a kisváros, közigazgatási értelemben. Ahová néz az ember Transzilvánia térképén, majdnem mindegyik városban még mindig interimbiztonság működik, amelyet a belügyminisztérium nevezett ki és legfeljebb csak most készülnek az új közigazgatási törvény értelmében a városban a községi választásokra.

Ezért csodabogár Sighisoara és a szomszédos Medias, ahol most jár le a hároméves mandátuma a községi tanácsoknak.

Három év óta működik ezekben a városokban a választott tanács és mivel az új törvény szerint három év után a választott tanács mandátuma lejár, most készülnek Sighisoarán az új választásokra.

Három évvel ezelőtt izgalmas volt a választás, mert a szászok nem elégedett meg az alpolgármesterséggel és a neki felajánlott mandátumokkal, hanem külön listával ment a választásokban, amelyekben azonban a kormánypárt győzött, amely a magyarsággal kötött paktumot.

Az idén a szászok maga kérte azt, amit a liberálpárt három évvel ezelőtt felajánlott és így közös, román, szász és magyar lista indul a választáson, amelynek megválasztása még abban az esetben is biztosra vehető, ha a nemzeti parasztpárt és a többi román pártok külön listát állítanak, mert az erőviszonyok nyitak.

Természetesen városzerte megkezdődött már a választási propaganda és Sighisoarán már több választói propaganda-gyűlés zajlott le.

Amikor a város elveszti a perét...

Érdekes pert tárgyalt különben a napokban a bucaresti legfelsőbb közigazgatási fórum, amelynek sighisoarai városi vonatkozása van...

Pár hónappal ezelőtt a sighisoarai városi tanács többmillió költséggel a sighisoarai főbb utcák aszfaltozását végeztette el. A következő munkálatok elvégzése után megindultak az egyezkedések a háztulajdonosok és a város között.

A város vezetősége a szembenálló uccasorokon levő házak háztulajdonosaira a költségek husz-husz százalékát tehát, az

összköltségek 40 százalékát akarta hozzájárulásképpen kiróni, míg a háztulajdonosok saját jószántukból csak tíz-tíz százalékot, tehát összesen husz százalékát a költségeknek ajánlották fel hozzájárulásképpen.

A háztulajdonosok és a város nem tudtak megegyezni és így a város husz százalékot rótt ki a háztulajdonosokra, amely határozatot, a sighisoarai háztulajdonosok jogtanácsuk útján a bucaresti legfelsőbb közigazgatási bírósághoz fellebbezték meg.

A napokban tartották meg a tárgyalást ebben az érdekes ügyben, amelyhez hasonló legutóbb a cluj-i háztulajdonosok is lefolytattak és a bucaresti legfelsőbb közigazgatási fórum elutasította a város kiadvását, kijelentve, hogy a háztulajdonosok részéről a várost semmiféle hozzájárulás sem illeti meg.

Ez a végzés természetesen igen kinosan érinti Sighisoara városi költségvetését, amelyben a kirótt összeg, mint teljes összeg, egymillióhatszáz ezer lejese tételben szerepel és amelyből illetően egy lej sem fog befolyjni, mivel a város a háztulajdonosok részéről önként felajánlott nyolcszáz ezer lei hozzájárulástól is elesett a bucaresti fórum döntése folytán.

A sighisoarai városi tanács, mint hírlik tovább folytatja a harcot a háztulajdonosok ellen. A sighisoarai törvényszék útján hivatalosan megakarja állapítani minden háznál, hogy annak értéke az aszfaltozás következtében mennyivel növekedett és ezt az összeget fogja új szabályrendelet útján behajtani.

Minden valószínűség szerint ez az új városi szabályrendeletet is meg fogják támadni a sighisoarai háztulajdonosok, és ha továbbra sem hagyja el őket a szerencse csillaga, úgy ezt a pert is meg fogják nyerni...

Érdekes városi tervek

Annak maga helyett beszélő dokumentumál, hogy a választott tanácsok mivel zavartalan működésük biztosítása van, milyen áldásos munkát fejthetnek ki egy város érdekében, néhány adatot említnék fel a sighisoarai városi tanács eredményeiből és jövődöntő programjából.

Most fejezték be a sighisoarai új vágóhid építését, amely a legnagyobb romániai városok hasonló intézményeivel vetekszik

Európaszerte a fatermelés új konjunkturája tapasztalható

Növekedett a kereslet a legyverkezési verseny következtében

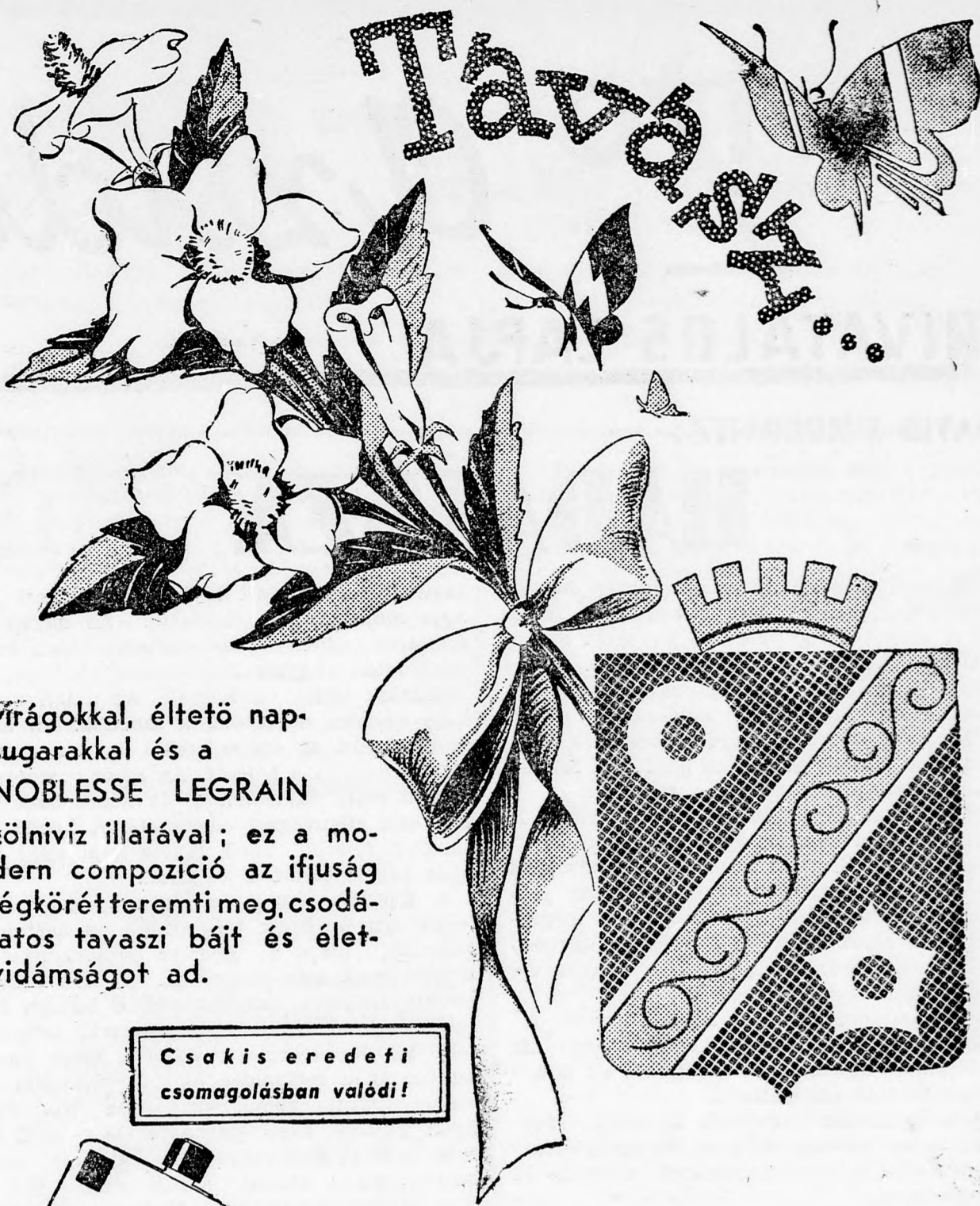
A nemzetközi fairoda nemrég kiadott ezévi jelentése szerint az európai fatermelő államoknak a termelés mennyiség szabályozására és az árak egységes megállapítására vonatkozó egyezménye, amelyet az északi államok kezdeményeztek és amelyhez a Szovjetszövetség is hozzájárult, nagymértékben kiküszöbölte a versenyt és ezáltal biztosította a fatermelő vállalatok rentabilitását.

Ami az egyes országok fatermelését illeti, a nemzetközi fairoda szerint a Szovjetszövetség, amely éveken keresztül kü-

lönálló gazdasági politikát folytatott és dumping kínálatával hosszú időn keresztül lerontotta a felvevő piacok árait, az elmúlt évben 1.3 millió köbméterrel csökkentette a fatermelést és részben ezzel, részben pedig a skandináv államok egyezményéhez való csatlakozásával igen nagy mértékben hozzájárult az árak megszilárdulásához.

A fatermelés konjunkturájának kifejlődését jelentékeny részben Anglia nagy felvevőképessége segítette elő.

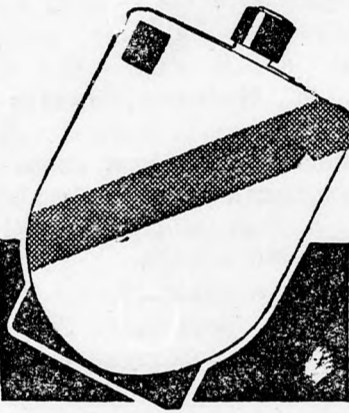
Szakértők megállapítása szerint az angol kereslet az általános fegyverkezési kompánnyal kapcsolatban még a tavalyi vásárlásokat is meghaladja. A skandináv államok, amelyek felvévőképességük méretezésükön fogva is elsősorban jönnek számításba az angol piac ellátásához, máris olyan készleteket adtak el, hogy Európa többi felvevő piacainak ellátásánál az idén már alig jöhetnek számításba. Ertesüléseink szerint az angolok változatlanul érdeklődnek a román és jugoszláv fatermek iránt is és már eddig is igen tekintélyes mennyiségeket kötöttek le a két államban. Lengyelország szintén kivételesen nagy mennyiségű fatermet gyárt és a részét az angol piac ellátásából. Anglia a lengyel termelőknél a most kezdődő kampányban 300 ezer köbméterrel na-

virágokkal, éltető nap-sugarakkal és a NOBLESSE LEGRAIN

kölniviz illatával; ez a modern kompozíció az ifjúság légkörét teremti meg, csodálatos tavaszi báj és életvidámságot ad.

Csakis eredeti csomagolásban valódi!

KÖLNIVIZ-PARFUM

NOBLESSE Legrain

kivitelen, felszerelésben és amely négy millió lejebe került a városnak.

Nemsokára fogják átadni rendeltetésének az új városi hidat is, amely a város egyik mellékúcját köti össze a főúccával és ezzel igen megközelítendő tette a város vasuti állomását. A hid konstrukciója is meglepő és annak felépítése is régóta nélkülözött irt töltött be a város életében.

A városi tanács azonban újabb programot dolgozott ki. Hatalmas vásárcsarnokot akar építeni, amelyre már a terveket

is megkérte többmillió lejes költségvetéssel, tovább folytatja a város aszfaltozási munkálatait, amelyek már igen előre vannak haladva...

Ezenkívül azonban több iskola és egyház segélyezése szerepel a városi költségvetés tetelei között és ezekben a segélyekben részesülni fognak a jövőben is, mint ahogy az a választott tanács eddigi rezsimje alatt már többször megtörtént, a kisebbbbségi iskolák és az egyházak is...

Benczel Béla

gyobb mennyiséget kötött le, mint az elmúlt év kezdetén.

Németország az önellátásos gazdaságpolitika jegyében e téren is megtesz minden megtehető, hogy magát a külföldi nyersanyagbeszerzéstől a lehetőség szerint felszabadítsa. Ez a törekvése aránylag sikerrel is járt, amennyiben Németország az elmúlt évben hatmillió köbméterrel több gömbfát termelt, mint a megelőző esztendőben, azonban ennek ellenére is kénytelen volt 600 ezer vagon külföldi faanyagot importálni.

Az osztrák fatermelők is remélik, hogy a környező államokban, főleg a német, olasz s magyar piacok felé hatékonyabban tudják majd kihasználni exportlehetőségeiket.

Franciaország részéről is nagyobb keresletre számítanak az idén, mint az elmúlt évben. Franciaország eddig ugyan még csak Olaszországgal kötött nagyobb famennyiségre kvótaegyezményt, azonban most már rövidesen a többi fatermelő államokkal is létrehozza ezeket a megállapodásokat.

Olaszország is határozottan növekvő kereslettel jöhet számításba és hasonlóképpen növekvő forgalomra számítanak a termelők. Hollandia, Belgium és Dánia részéről. Vonatkozik ez a megállapítás a közkeleti államokra, közöttük Palesztina is.

A fatermelés tehát megnövekedett forgalomra és állandóan szilárduló árakra számíthat az idei exportkampány folyamán.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

DAVID SIMONOVITZ:

HADASSZA

Egyedül mentem az uton. Jobbra hegyek emelkedtek, balra a tenger zugott. A felhős égből olmos, bõrig ható esõ zuhogott szakadatlanul. A zöld hegyek ma sötétek és árnyékosok voltak. A magasba szökkenő gabonaszárak aranyzínű kalászaikkal lassan hullottak a földre a fényes esőcseppek. Izmos arab férfiak és magas arab nők fekete-fehér átalvetői tüntek fel a távolban.

Néha-néha tevék jöttek szembe velem. A pusztai naptól barnára égett beduinok kíváncsian néztek rám és ravasz pillantásokkal méregették az utján olyan biztonságban járó zsidót. Megremegtek a tevék pupjai, megremegtek a rájuk kötött batyuk és az ingadozó nyergeken tovább zümmögtek maguk elé epekedő énekeiket a hajcsárok.

Szakadatlanul zuhogott az esõ. Atázva és éhesen értem esterelé egy kis alsó-galileai kolóniára és bementem az utamba kerülő első kis kóházba.

Benn a házban harmincöt év körüli, szép-arcu, barna asszony ült a földön és egy ócska takaróra öntött buzahalomból szemelte ki a hulladékokat.

Bölcsõ állt mellette, a bölcsõben síró csecsemõ.

Félhomály volt a szobában. A bezárt ablakokon sűrű drótháló, védekezésül a legyek és szunyogok ellen.

„Salom!” — köszöntöm, miközben letettem vállamról a tarisznyát és leültem kicsit pi-henni a szobában lévő egyetlen padra, az ajtó mellett.

A csecsemõ keservesen sirt a bölcsõben. Az asszony megpróbálta dalokkal elaltatni és két dal között kérdésekkel fordult hozzám. Miután megtudta, honnan jövök és hová megyek, megkért, hogy ringassam egy kicsit a csecsemõt, mert nemsokára hazajön férje a mezõrõl és a vacsora még nincs készen. Hallottak már ilyet?

— Mindenrõl megfeledeztem mostanában. Amióta az a szerencsétlenség történt, egészen kábult vagyok.

— Bizonyára hallotta már az ur, hogy az én legidõsebb lányom, aki kitüntetéssel végzte tanulmányait a városban és tanítónõ akart lenni a szülõfalujában, meghalt maláriában, néhány hónappal ezelõtt. Vagy még nem hallott errõl? Nemsokára megjõn a férjem és az majd mindent elmesél. Nekem már nincs erõm az elmondáshoz.

Az udvarból kocsizõrgés hallat. zik. Nehéz csizmák tapossák a sarat. A tüzhely lángja megrezgett és kilobbant.

Magas, mosolygósarcu, feketeszakállú férfi tárta ki szélesen az ajtót. Levette csizmáit, megmosakodott, aztán hozzámlepett.

Széles mosolya mintha elkergette volna a házból a nyomasztó szomorúságot.

Az ablaktáblákon lecsurgó esõcseppek mintha kitisztultak volna. A tavaszi záporok frissességét kezdem érezni.

Az asszony gyertyát gyújtott, aztán levest és kenyert tett az asztalra. Az esti alkony sápadt fénye összevegyült a gyertya halvány világosságával. Önkéntelenül a tépett takaróra esett a pillantásom ott a földön. Nem haitott fekszik-e alatta? Hirtelen kivilágosodott az ég. Az ablakon keresztül vérvörösen sütött be a lenyugvó nap. Aranyos bõrben ragyogtak kint a buzakalászkok.

Hallgatva ültünk az asztal mellett. Az asszony félkezével a gyermeket ringatta, másik kezével a kenyeret tartotta.

Igen, igaz is, most már itthon van a férje és elmesélheti a vendégnek Hadassza történetét. Hány éves volt Hadassza? Tizenhét. Igen, egészen pontosan emlékszik. (A hajón született, amikor feljöttek Erec Jiszraélbe.)

A ház ura rámhunyorit jószágon csillogó szemével. De az anya nem tudja visszatartani magát. Nem érti, miért hallgat? Ha a vendég kérdezősködik Hadasszáról, miért hallgat? Hát csoda, hogy mindenki kérdezősködik felõle? Hiszen olyan volt, mint Isten anyyala. Egy tanítónõ sem akart ittmaradni a faluban a malária miatt. Neki is ajánlottak más állást, de õ itt született és itt akart élni. A falu nem maradhatott

tanítónõ nélkül. Mit szól ehhez az ur? Az apja makacsságát örökölte. És ugyan ki állhatott ellen neki? Hiszen olyan volt, mint Isten anyyala...

Sűrűek lettek az árnyak. Az ablakon fekete éjszaka nézett be a szobába. Az asszony felállt az asztal mellõl, leült a sarokba és ringatta a bölcsõt. Az ajkai mozogtak, valami mély fájdalommal és néma bánattal telt dalt zümmögött maga elé. A kendõ lecsuszott fejérõl, sűrű, fekete haja mint fényes fátoly terült a vállára...

A gyertya lángja imbolyogva égett. Különös árnyéktörpék táncoltak az asztalon, eltűntek, majd a gyertya új lobbanására megint csak ott mozogtak. A ház urával együtt ültünk a buzarakáson. Ó halkan beszélt és közbe-közbe átpillantott felesége felé. Mintha elvesztette volna a józan eszét, amióta ez a rettenetes eset történt. Mintha villám sújtotta volna. Nincs erre szó. Egy ilyen gyöngy, ilyen gyöngy... De õ férfi és össze kell szednie magát. Hiszen tudja, hogy milyen sokan vannak, akiket elemészett a falu körüli mocsár... Jaj, Hadassza, Hadassza...

A sóhajlás szétterül a homályos szobában. Az asszony lehorgaszja a fejét és abahagyja az éneket. A férfi tenyerébe rejti az arcát, mintha szégyelné magát.

Ejjeli madarak sírnak a távolban.

Azon az éjjelen láttam Hadasszát. Széptermetű, magas lány volt és vékonyan csengett a hangja: „A falu nem maradhat tanítónõ nélkül!” Buzarakáson ült, kint a mezõn, melynek szélei a tengerbe vesznek. Gözök szálltak fel a mocsárból, kavargóva gomolyogtak a mezõn, belekapaszkodtak aranyzínű hajfürtjeibe, de az égikék szemel

csak mosolyogtak. Ránézett az anyjára, megcsókolta, rátámaszkodott a vállára és megnyugtatta:

— „Drága anyácskám, buta anyácskám, miért sírsz? Nem árthatnak nekem a gözök, hiszen én is csak kalász vagyok, mely a mezõn nõ...”

A sarkában megcsikorduló ajtó zaja keltett fel.

Ezüst-por lebegett a szobában.

A tüzhelyen csillogott a kihült hamu.

A ház ura felhuzta nehéz csizmáit és már készüldött, hogy munkájára menjen.

Gyorsan felöltöztem és vele mentem.

Még köd borította a hegyeket, de a csucok már vöröslöttek.

A kőfallal körülvett falu ébredezett. Olyannak tünt elõttem, mint valami vár. Bátorlelkű emberek jöttek ide, hogy harcoljanak a romlás lehellõ mocsárral, õk állították a várat.

Tehenek és ökrök bögtek, szamarak ordítottak, lovak nyertettek.

A hajnali fényben elhagyott eke csillant meg az uton, valahol kutagás nyikorgott. Messze-messze ósregi várrom látszott, füvel és vadvirágokkal benõve.

A távolban még szunnyadtak a harmattól ezüstzínű mezõk.

Házigazdám szeme a messzeségbe meredt és csak amikor már utrakészen ült a szekéren, akkor szólalt meg:

— Tudod-e, mik voltak Hadassza utolsó szavai? „Ápám, ne hagyd el ezeket a mezõket. A mocsarak végül is majd kiszáradnak...”

Csettintett az ostorral és a szekér recsegve indult meg.

En is folytattam utamat.

Ha visszafordultam a falu felé, még láttam a gyermekétõl megfosztott apa széles vállait.

Az arcát nem láthattam. Az aranylõ mezõk felé fordult, melyek mosolyogva köszöntötték a hajnalt a haláltlehelõ mocsarak gyürüjébõl.

Központi felhívás a WIZO-csoportokhoz

A Wizo központ ezuton közli csoportjaival, hogy az E. Zs. N. Sz. konferenciájával egyidejûleg Oradeán május 2—3-án országos Wizo konferenciát tart. A központ ezuton is kéri csoportjait, hogy munka és pénztárjelentéseiket legkésõbb április 5-ig küldjék be.

A napokban jelent meg a Kirjat Széfer kiadásban Moses Hess: „Róma és Jeruzsálem” címû mûve. A központ minden Wizo csoport részére egy-egy példányban elküldte a könyvet és kérjük csoportjainkat, hogy ezt az elsõrangú forrásmunkát terjesszék a csoport tagjai között.

Március 30: a cluji Wizo hangversenye a Capitolban

Március 30-án, kedd este tartja meg a cluji Wizo nagy érdeklõdéssel várt hangversenyt a Capitol mozgóban. A hangverseny keretében dr. Friedmann Andor timisoarai zeneszerzõ, Löbl Bözsi (Timisoara), Fejér Sándor hegedûmûvész és Boskovits Sándor zeneszerzõ fognak szerepelni.

Wizo-élet Toplitán. Március 10-én a toplitai Wizo-csoport összejövetelt tartott. A jegyzõkönyv felolvasása után az elnök közölte, hogy rövidesen megkezdõdik a sèkelakció és kérte a tagokat, hogy abban aktív részt vegyenek, nemcsak annyiban, hogy minden Wizo tag kiváltsa sèkelét, hanem az ismerõsök körében is csináljanak intenzív propagandát. Február 27-én Schapira Rózi bucsuteát adott Tg.-Muresre való költözése elõtt, mely rendezvény elsõranguan sikerült. A toplitai csoport értékes, agilis tagot vesztett Schapira Rózi távozásával. — Ugyancsak februárban Aba Rebi és Grün Dusi rendeztek még egy Wizo teát. A legutóbbi Wizo teán kiorsóoltak egy diványpárnát és árusítják a második párna sorsjegyeit is. — Elnök-nõ bejelentette, hogy egy sorsoláson jóménõgû férfiórt nyert, melyet a Wizo javára kíván értékesíteni.

Kaufheil Ernõ elõadása a timisoarai Wizo-ban. A legutóbbi együttes a Wizo összejövetelen Kaufheil Ernõ tanár tartott elõadást. Dr. Handler Else elnök-nõ üdvözölte az elõadót, ki egyik alapítója a timisoarai Wizo-nak. Kaufheil Ernõ a görög-római kultúrát hasonlította össze az arab és zsidó kultúrával, majd szembeállította azt az árja kultúrával. Beszélt a római jogról és a zsidó törvénykezéssel. Párhuzamot vont a népek teljesítményei között. Ha az emberiséget csak a bálványimádásból a monotheifusushoz vezette volna a zsidóság, már ez magában elég volna ahhoz, hogy az emberiség csodálatát, tiszteletét és szeretetét kiérdemlje, nem pedig megvetését és gyûlöletét. Kimutatta Kaufheil tanár, hogy az európai civilizációhoz, mennyi kulturértékkel járult hozzá a zsidó nép. Méltatta a zsidó elmék felfedezéseit, kutatásait, találmányait és teljesítményeit, tudományos irodalmi és mûvészeti téren, amivel önzetlenül elõbbre vitték az emberiség fejlõdését. Nem szabad kétségbeesni a mai „antijudaizmus” láttán, mert amint átéljük az egyiptomi, görög-szir, babyloniai, perzsa és római diasporát, kibirtuk a spanyol inkvizíciót, az ostyafertõzés, kutmérgezés és vérvád meséit, ugy ezt a mai hitleri rágalomhadjáratot is tul fogja élni a zsidó nép. Kaufheil tanár rendkívül érdekes elõadást a szépszámban egybegyûlt közönség nagy tetszéssel fogadta. Az értékes elõadást rövidesen más transzilvániai Wizo-csoportokban is ismertetni fogják.

MISS SZOLD

A hetvenhét éves Henrietta Szoldról írni, — mindig hálás feladat. Ő a legnagyobb a zsidó „nagyasszonyok” között.

Páratlan munkaezeje és bámulatos energiája maga a csoda. Ez a csoda egyik legnagyobb kincse ma a zsidó országépítésnek. Különösen a németországi zsidók köszönhetnek sokat Miss Szoldnak, aki a chalucok társadalmának legbensõségesebb és legigazabb barátja.

Miss Szold elsõsorban a népéért küzdõs dolgozó asszony típusa, akinek élete mulhatatlan jelképe a cionista asszonyoknak.

Miss Henrietta Szold 1860 december 21-én született. Apja, Benjámin Szold, rabbi volt Baltimoreban, nagytekintélyû férfi, akinek háza gyûlekezõ helye volt a város intellektuális társadalmának. A fiatal Henrietta már legifjabb kora óta leányoknál szokatlan tehetséget és érdeklõdést mutatott a tudományos problémák iránt. Apja mellett elvállalta a titkári teendõket és ilyen módon alkalmá volt arra is, hogy a zsidó tudományokban alapos ismeretekre tegyen szert. Ő maga a pedagógiai tudományok és hivatásának szentelte magát és hosszú ideig az egyik leányiskolának volt tanárnõje szülõvárosában.

Atyja halála után rá várt a nemes hivatás, hogy atyjának hátrahagyott tudományos iratait rendezze és kiadja. Az ilyen tudományos kiadói munka azonban feltétlen szakképzettséget igényel és ennek elnyerésére Miss Henrietta Szold beiratkozott a newyorki rabbiszemináriumba, ahol hosszú ideig folytatta judaisztikus tanulmányait. Ugyanebben az idõben kezdte meg irodalmi mûködését is, mint a „Jewish Publication Society” munkatársa, amelynek számára számos tudományos munkát fordított le. De a zsidó tudomá-

nyokkal való intenzív foglalkozás felszínre hozta a lelkeben szunnyadó zsidó érzelmeket is. Páratlan lelkesedéssel szentelte minden szabad idejét és nem mindennapos tehetségét a cionista munkásságnak. Rövidesen õ lett az amerikai cionista szervezet legbuzgóbb munkásainak, sõt vezetõinek egyike, amennyiben 1910-ben a szervezet titkárává, késõbb a szervezet alelnökévé és végül ügyvezetõ elnökévé választották meg.

Cionista munkásságának legnagyobb és zsidó szempontból történelmi nevezetességgé ténykedése volt az, amikor egy kicsiny cionista nõi csoportból megalkotta a „Hadassza” szervezetet, mely az õ kimagasló vezetése alatt Erec Jiszraél közegészségügyének szolgálatában áll s jelenleg már széleskörû szèjjelágazó szervezetében 40.000 tagot számlál.

Henrietta Szold 1920-ba Erec Jiszraélbe költözött, hogy az országban is megszerveze a Hadasszát. Jeruzsálemben meg alapította a Hisztdrut Násim Ivrijót, a Héber nõk országos szervezetét, amely manapság mjàr egyik legjelentõsebb zsidó faktora Erec Jiszraél társadalmi életének. 1927. évben a báselei kongresszus, még a legizgalmasabb elvi világszervezet ekzekutívájába és 1929. évig tagja volt a Jewish Agency Ekzekutívájának is. Ebben a minõségben õ vezette a Jewish Agency nevelés és közegészségügyi osztályát.

Miss Henrietta Szold manapság egyike a cionista világszervezet legnépszerűbb egyéniségeinek és a cionista világtkongresszus, még a legizgalmasabb elvi viták perceiben is tiszteletteljes némasággal hallgatja, ha a nagy zsidó matróna felszólal a kongresszus plénuma elõtt. 1933 óta a németország zsidó ifjuság palesztinai kolonizációjának mûvét irányítja Miss Szold.

Semmi sem megallozta a siker!

Valóban Reur hû minõgen fa

Érték el erejével riumok (grippe - egyuttal goknak a eltávoitá felszabad eltavoltia tulajdons vesék fo történi. betegségek és a

Togal-ku pénél tõl Gyógyszertárban Fejgõrcs, neuralgia

Holnapi zet, nyugatról tal, nyhe dél melegedés, esõ jelleggel. Ma mértek.

Katasztro rizsból jelent követhetében sága mérgezés lottja és 7 sul van a szerencs

A vér fel olyan egyénne len s ezért en éjjel nem tud napon át korá szetes „Ferenc orvosok ajánlj

A nemzet titkára. Bucur nokot a nemz titkárává neve

Az egye A fővárosi és sai felhívták államsegélyező segély megsza Egyidejûleg k azok, akik eb tételből a foly akarnak, ad 25-ig a dékár gényégi bizo tal illetékes t 2. tanulmányi elõmenetelük hogy az eddig ság ezen az segélyt.

Im löbbé

Mint minden kezelésénél is kadt haladát. Eddig csup mertünk, amé szeren gyakor levertséget id ujra erõre ka

Az orvosok pedig egy ol impotenciát k hatása által Ezt a képe a Reton-table Reton hatá ján érezhető férfi olyan r visszanyert s tartja azokr RETON-pasz vannak mellé

A kezelés 25 tablettát Kapható a ban és drogé Vidékre Lé szállítunk. V Eucaresti III

Semmi sem meggyőzőbb, mint a siker!

Valóban nagyszerű eredményeket Reuma - köszvény hüléses betegségek minden faja: grippe stb. gyógyításánál

tablettával

Érünk el. Baktériumölő és huzagsavoldó erejével Togal energikusan a baktériumok és egyéb mérgező anyagok (grippe - bacillusok is) ellen fordul, egyúttal azonban ezen mérgező anyagoknak a vérből és a szövetekből való eltávolítását is kiváltja. A Togal által felszabadult mérgező anyagoknak az eltávolítása - hála a Togal különleges tulajdonságainak - természetesen uton, a vesék fokozott tevékenysége révén történik. Togal krónikus és makacs betegségek esetén is segít. A gyomor és a szív könnyen elviselik.

Togal-kurák: reumánál több hetes, grippe-nél több napos, kitünően beválnak. Gyógyszertárakban és drogériákban 52.-, 130.- lei. Fejgörcs, neuralgia ellen: Togal kicsomag 12.- lei

HIREK

Holnapi időprognózis. Váltakozó felhőzet, nyugatról keletre való boruló irányzattal, enyhe déli és délkeleti szél, lassu felmelegedés, esők nyugaton, később általános jelleggel. Ma délen a fővárosban 24 fokot mértek.

Katasztrófális gázölés Nantesben. Párizsból jelentik: Nantesben gázcsőrepedés következtében egy egész városnegyed lakossága mérgezést szenvedett. Eddig három halottja és 7 súlyos állapotban levő áldozata van a szerencsétlenségnek.

A vér felhívása céljából — kiválték oylan egyéneknek, akiknek belülről elégtelen szívemésztés meg van zavarva és éjjel nem tud aludni — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet inni. Az orvosok ajánlják.

A nemzetvédelmi minisztérium új vezértitkára. Bucurestiből jelentik: Buciu tábornokot a nemzetvédelmi minisztérium vezértitkárává nevezték ki.

Az egyetem fakultásainak felhívása. A fővárosi és a cluj egyetemek dékánatai felhívták diákjaik figyelmét arra az új államsegélyezésre, amelyre egy 30 milliós segély megszavazására nyújt lehetőséget. Egyidejűleg közlik a diáksággal, hogy mindazok, akik ebből a 30 milliós költségvetési tételből a folyó tanév folyamán részesülni akarnak, adják be kérvényeiket március 25-ig a dékánátushoz, mellékelve: 1. szegénységi bizonyítványt a város és adóhivatal illetékes ténylezőinek aláírásával ellátva; 2. tanulmányi helyzetük leírását és eddigi előmenetelük bizonylatát. Számítanak arra, hogy az eddig más módon segélyezett diákság ezen az uton fogja igényelni az államsegélyt.

Impotencia löbbé nem létezik

Mint minden más téren, úgy az impotencia kezelésénél is az orvostudomány nagyon sokat haladt.

Eddig csupán különböző izgatószerkeket ismertünk, amelyek azonban csak egyetleneszer gyakoroltak hatást, a szervezetben levertséget idézve elő, annyira, hogy képtelen újra erőre kapni.

Az orvosok ezokból mást kerestek, még pedig egy olyan gyógykészítményt, amely az impotenciát közvetlenül annak okaira történő hatása által gyógyítsa.

Ezt a képességet a legkövetesebb módon a Reton-tabletták bírják.

Reton hatása már a kezelés harmadik napján érezhető. Ettől a pillanattól kezdve a férfi olyan mértékben tudja megőrizni újra visszanyert szexuális erőt, amennyire tartja azokat az utasításokat, amelyek a RETON-pasztilákat tartalmazó tubusokhoz vannak mellékelve.

A kezelés napi 3 tablettából áll. Egy tubus 25 tablettát tartalmaz és ára 98.— lej.

Kapható az ország összes gyógyszertárában és drogériában.

Vidékre Lei 110 előzetes beküldése esetén szállítunk. Vezérképvislet: E. & L. Cloară, Bucuresti III. Str. Speranței No. 37.

Jó hízet a fegyverkezés. Londonból jelentik: A Vickers Limited fegyvergyár az elmúlt évben 1 millió 600.000 font sterling hasznót hajtott, 400.000-el többet, mint az előző évben. Az ugyanahhoz a konzernhez tartozó Vikers-Armstroang 700.000 font haszonnal zárta mérlegét.

A délafrikai bányaszerencsétlenség óriási veszteségmérlege. Fokvárosból jelentik: A legújabb Johannesburgból kapott hírek szerint a Shinner Jack bányaszerencsétlenség mérlege ez: 290 személy szenvedett mérgezést, köztük 40 európai. Meghalt 40 bensülött, a többi mérgezést szenvedett ember túl van a veszélyen. 35 bensülött munkás a névsorolvasásnál nem jelentkezett. A gázömlés tűznek tulajdonítható.

Daranyi és Schuschnigg üdvözlő távirata a Tripoliszból tartózkodó Mussolinéhoz. Tripoliszból jelentik: Mussolini táviratot kapott Daranyi magyar és Schuschnigg osztrák miniszterelnököktől, akik Ausztria és Magyarország ragaszkodását fejezik ki a római jegyzőkönyvek iránt. Mussolini köszönetét fejezte ki és örömet nyilvánította afelett, hogy a jegyzőkönyvek lehetővé tették a három ország között együttműködést, amiben a jövőre nézve is bizik.

A timisoarai Hazamir hangversenye. Tudósítónk írja: Egyévi hallgatás után újra megszólalt a timisoarai városi színházban a város zsidóságának népszerű zeneegyesülete, a Hazamir, melynek erőteljes férfikórusa ezúttal is rendkívüli siker mellett szerepelt. A nagyszámú közönség előtt lejátszott hangverseny a Királyhimnussal indult, majd az énekkar bemutatása, ezután először, a „Motto“-t, amit dr. Drechsler Miksa szövegére dr. Friedmann Andor komponált. Ezt követte Schwatzmann: Mizmor sir chánukáh c. énekkari száma, amelynek szólószámai Katz Salamon, Weisz Jenő főkantórok és Dénes Ernő énekeltek. Ezután dr. Aronné Stern Rózsika, az ismertevű hegedűművész nő lépett a pódiumra és nagy művészettel játszotta el Mendelssohn hegedűversenyét. Majd dr. Friedmann Andor, a nagyszerű zongoraművész játéka ragadtatta magával a közönséget, mely már régen szívébe fogadta a transzilván zenei életnek ezt a kiválóságát. Ezután Weisz Jenő főkantór énekelte el Arányi Jiszgadalját, majd a Goldmark De c. kompozícióját adta elő. A nagyszerű énekes a két számot olyan technikai és tónusbeli tökélytel adta elő, hogy a közönség perceként keresztül, lelkesen ünnepelte. Ezután a férfikórus Mozart, Bizet és Schubert számokat adott elő Fischer Samu karnagy szakavatott vezetésével. A közönség minden szám alatt tapsviharral ünnepelte a nagyszerű énekkart, de csúcspontjára jutott az ünneplés, amikor Goldmark: Tenger csöndje szerencsés utazás c. műve következett. A gyönyörű művet férfikar, zongora és 4 kürtös adta elő. Ezután Katz Salamon a Zsidónó nagyjátját, majd egy Bradicéanu dalt énekelte, majd újra dr. Aronné Stern Rózsika lépett a pódiumra. Héber melódiákat játszott, majd Paganini Szonatináját adta elő. Ráadásul Tavasz hangulat c. saját szerzeményű darabját adta elő. Stern Rózsit mindkét alkalommal Freund Leo kísérte, a tőle megszokott precizitással. Végül az énekkar héber népdalokat adott elő olyan művészi tökélytel, hogy a közönség színi nem akaró tapsai miatt Fischer Samu karnagnak újra és újra imélni kellett a számokat. A koncert a Hatikva el-éneklésével ért véget. A hangverseny nagy sikerért Fischer Samu karnagyot illeti elismerés, aki fáradtságos munkával az ország legjobb zenekari közé emelte a Hazamirt. (p. 1.)

Husvéti reklám áruk:

6 személyes teáskészlet Lei 290-től
6 személyes ebédlőszerviz Lei 540-től

„PAX“ Cluj, C. Victoriei 6.

בעק-קאפפער של פסח
Minden háziasszony husvétra kizárólag „Beck-kávét“ használ

Ha Bucurestibe jön Szálljon meg a **GRAND HOTEL** „LAFAYETTE“-ben

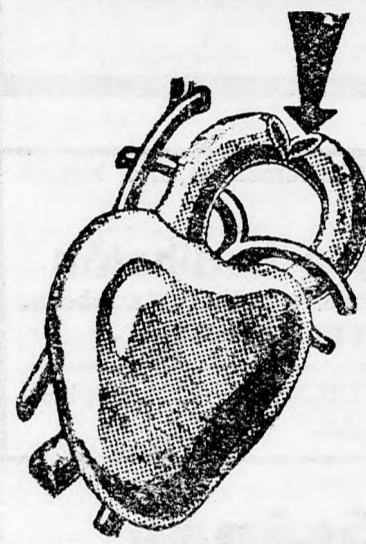
Nyugateurópai kényelemmel berendezett szállodánk a főváros szívében fekszik. Disztigvált, tiszta, csendes. Elsőrangú iskolázott személyzet.

Ultramodern szobák a lehető legalacsonyabb árákkal.

BUCURESTI, L. Calea Victoriei 11.

Telefon: 3-34-10.

Razziák kijárók ellen. Bucurestiből jelentik: A kontingentálási hivatal igazgató-sága tekintettel arra, hogy naponta igen nagyszámú kijáró és közvetítő jelenik meg a hivatal helyiségeiben, a rendőrség bevonásával razziát tartott ma. Bezárta az összes ajtókat s leigazoltta a jelenlevőket. Ez alkalommal több egyént, akik nem tudták megindokolni jelenlétüket, elővezették. Mitescu aligazgató kijelentette, hogy a rendszert addig fogják alkalmazni, amíg teljesen ki nem irtják a kijárókat.

ITT rakódnak le azok a sók, amelyek az arteriákat megvastagítják

Az emberi szervezetben előforduló mérgeket a test nem tudja természetesen uton eltávolítani és különösen a negyvenedik életév betöltése után ezek a mérgek a vívőerek falain rakódnak le és ez uton előidézik a legelterjedtebb betegséget, az érlemezésedet.

A vívőerek megdagadnak, elvesztik ruganyosságukat és lehetetlenné válik bennük a rendes vérkeringés.

A megbetegedett ember szédülésben, fülzúgásban szenved, rövid járkálás után légszűrésben zavarok állnak be, bőre fényes lesz és zsiros, emlékezőtehetsége és munkaképessége pedig nagy mértékben csökken.

Az egyedüli orvosság, amellyel ezt a betegséget le lehet gyógyítani, a dr. Mladejowsky tanár Sklerolsyrupja. A Sklerolsyrup feladata a vívőerekben lerakódott sók feloldása és a betegség leküzdése annak kezdeti stádiumában.

Rögtön az első liveg elfogyasztása után a betegnek egészen más kinézése van, mintha újjászületett volna.

A cukorbeteg (diabétikusok) „D“ Sklerolsyrupot használnak, amely cukor nélkül készül.

Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

Befiltottak négy szennylapot. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium négy botránnyapot befiltott. Ezek: Clopotul, Pinquinul, Memento és Demascarea.

Eljegyzés. Berger Sárkát Baiamareról eljegyezte Jakab Zoltán Cehul (Silvaniei).

A Ferenczy László Marcella és Weress István új meseoperettjére, a Zizire javában folynak a próbák a kat. gimnázium dísztermében. Már a próbákon látni lehet, mennyi tehetséges gyermek van városunkban. Úgy látszik az Uj Cimborra szerencsés kézzel válogatta össze a szereplő gárdát. A meseoperett iránt már most élénk érdeklődés nyilvánul meg. Vidékről is többen jönnek be az előadásra, különösen akik a darabot siker esetén szintén elő akarják adni városukban. Az előadás dátuma április 8. A Davila Színházban d. u. 5 órakor. A nagy érdeklődésre való tekintettel tanácsos a helyeket már jó előre biztosítani. Előjegyzést az Uj Cimborra szerkesztőségében délelőtt 12—1 között lehet eszközölni.

Feloldották a maximálás alól a liszt-, kenyér- és husárakat. A városi intermar bizottság, az árviszsgáló bizottság előterjesztése alapján, a liszt-, kenyér- és husárakat feloldotta a maximálás alól. A döntést azzal indokolják, hogy az utóbbi időben a gabona- és élőállatok jelentősen emelkedtek és ez az élelmickek árának érezhető emelkedését vonná maga után. A városi tanács reméli, hogy az ármaximáló rendeletek feloldása révén egészséges konkurrencia fog a kereskedők között kifejlődni és az élet megdrágulását megakadályozza.

Emlékelőadás Targumuresen Walter Rathenauról. A Zs. N. Sz. előadássorozatának kiemelkedő eseménye lesz Lengyel Alfred előadása, aki f. hó 22-én, hétfőn este 9 órakor az Avoda klubban „Rathenau az ember“ címmel fog megemlékezni a tragikus halálát halt államférfiúról mártíruráról tizenötödik évfordulója alkalmával. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, amit fokoz az előadó speciális tárgyszerete. Érdeklődőket szívesen lát a rendezőség.

A Goldmark Filharmoniai Társaság vezetősége értesíti aktív tagjait, hogy hétfőn este 9 órakor a vendégkarmester az első próbát tartja, melyen az összes aktív tagok feltétlenül megjelenését kérjük.

Bérczy Mihály vendégjátéka. Harmincéves színészi jubileumát ünnepli Bérczy Mihálynak vasárnap délelőtt 11 órakor a cluj Davila Színházban. A kitünő színész ebből az alkalomból parádés szerepében fog a közönség előtt megjelenni. A művész barátai és tisztelői körében nagy érdeklődés nyilvánul meg az előadás iránt.

Nyugdíjasok figyelmébe. Tisztelettel értesítjük nyugdíjas kollégáinkat, hogy az ardeali és banati CFR és köznyugdíjas egyesület választmánya f. évi március hó 19-én tartott ülésén elhatározta a temetkezési segélynek az eddigi 8000 lejről 9000 lejre való felemelését. Pop Valér elnök, Vasile Stanciu titkár.

Női divat-ujdonságok **JOLIE-nál** MEMORANDULUI 4

Publicațiune

In vederea inființării firmei „Vulturul“ Soc. Coop. pentru comerț și industrie la Cluj, cu un capital social de Lei 1.000.000 (un milion) compus din 2.000 părți sociale a Lei 500 (cinci sute) lei val. nominală, prin prezenta aducem la cunoștința acelor cari doresc să subscrie că, înscrierile se primesc până în ziua de 3 IV. a. c. în biroul din C. Marechal Foch No. 7, unde se dau orice informațiuni între orele 12—13 a. m.

pt. Comitetul de inițiativă
F. Albert
N. Reichenstein

Akl köhögésben szenved, igyekezzék gyorsan meggyógyulni, mert a köhögés elhanyagolása sok súlyos betegség okozója lehet. **Prof. Dr. Páter köhögés elleni teája megszünteti a köhögést és a légzőszervek hurutos megbetegedéseit gyorsan gyógyítja.**

A tea néhány napi használatától heveny hülése megszűnik. Köhögésre hajlamosak egy rendszeres teakurát tartsanak, mely — szükség esetén — tavaszgi folytatandó. Prof. Dr. Páter köhögés elleni teája még nagy mennyiség élvezése esetén sem ártalmas. Hozzájárul a használatnál a gazdaságos dobozcsomagolás kérendő. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Postai szétküldés „Csillag“ gyógyszertár utján Brasov, Str. I. G. Duca No. 1.

UJ KELET Legújabb hírek

Olvassa az Uj Keletet

A ROYAL slágermozgó a megerdemelt sikerrel vetíti 2 francia filmremekből álló kitűnő műsorát:

I. A légionárius Charles Vanel, Marie Bell, Pierre Richard Wilm a főszerepekben.	II. Asszony a hadihajón C. Farrere regénye. Fősz.: Annabella. MAGYAR FELIRATOKKAL.
---	---

Vasárnap d. e. 11-20 órákor olcsó matiné 7 és 12 lejért: TELL VILMOS. Főszerepben: CONRAD VEIDT. MAGYAR FELIRATOKKAL.

Egyszerre ezer munkásának mondott fel az aradi Astra művek igazgatósága

Kilátásba helyezték, hogy a gyár üzembeállítását után a munkásokat újra felveszik

Arad, március 20. Az aradi Astra-gyárban szombaton délelőtt 11 órakor a gyár ezer munkását egybehívták. Az igazgatóság közölte a vállalat központi igazgatóságának azt a határozatát, hogy az ezer munkásnak a törvényes felmondási idő elismerése mellett felmond. A felmondás órási konsternációt keltett az ezer munkás körében. Mint ismeretes, az Astra több nagy transzilván nagyipari vállalattal együtt a Malaxa-üzemek érdekcsoportjának tulajdonába ment át. Az új igazgatóság lényegesen átszervezi a transzilvániai vállalatokat. Az aradi Astra-gyár üzemének végső átvétele április elsején fog megkezdődni és az 1900 munkás közül kilencszázat csak azért tartanak meg, hogy a leltározásnál a gyár igazgatóságának segítőkzenek. Az igazgatóság a felmondás közlésével egyidőben azt is tudtul adta, hogy amikor már az üzem átvétele teljes egészében megtörtént, az igazgatóság

csoportonként fogja újra szerződöttni a most elbocsátott ezer munkást.

Az ilyen körülmények között kenyértelen-né vált és a legnagyobb bizonytalanság előtt álló munkástömeg nem vette tudomá-

sul a felmondást, hanem küldöttséget neszített a gyár igazgatóságához és a munkaiügyi vezérfelügyelőséghez. A munkásság képviselői azt a kérésüket terjesztették elő, tegyék lehetővé a munkásságnak, hogy a jelenlegi fennálló, a hosszú éves alkalmaztatásból folyó jogait ne veszítsék el. Felajánlották a munkásság vezetői, hogy nem fognak dolgozni mindaddig, míg az átvétel meg nem történt, addig az időpontig fizetés nélküli alkalmazottaknak tekintik magukat, de amikor a gyár újra üzembe áll, fogadják őket vissza a régi jogfolytonosság megszakítása nélkül.

A gyár igazgatósága méltányolta a munkásság kérését és közölte a küldöttség tagjaival, hogy ilyenértelmű jelentést fog tenni a központi igazgatóságnak a történetekről. A munkaiügyi vezérfelügyelőség is kijelentette, hogy támogatja a munkásság kérését, mire a küldöttség tagjai kijelentették, hogy elállnak a sztrájk fegyvertől a gyárral szemben és egyelőre a várakozás álláspontjára helyezkednek, míg kérésük ügyében végleges döntés nem történik.

Nicu Rabega, a neves bucuresti tenorista f. hó 29-én, hétfőn este a román operában a „Vig özvegy” Daniello gróf szerepében fog fellépni.

Március 15-én megindult a rendes légijárat Cluj és Bucuresti között. Március 15-től kezdődőleg újra megindult a rendes légi forgalom Cluj és Bucuresti között. A román légiforgalmi társaság gépei Bucurestiből hétfőn, szerdán és pénteken délelőtt 9 óra 45 perckor indulnak Clujra, délelőtt 11 óra 30 perckor érkeznek Clujra, délelőtt 11 óra 45 perckor indulnak és Bucurestibe érkeznek délelőtt 11 óra 30 perckor. Felvilágosításokat nyújt és jegyet váltani lehet az Economianál, Piata Uniri 23 és a repülőtér irodájában, Piata Uniri 3. szám alatt.

A HAJ ÖRE!

PETROLEGGER

MEGSZUNTETI A KORPAZAST
MEGELOZI A HAJHULLAST

משר של פסח מבטיח
Borkereskedők, vendégörök és kocsmárosok figyelmébe!!!

Vagon, hordó és palackozott tételekben a legjobb minőségű albulial, telnai és sárdi fajborok. A legjobb minőségű szilva- és seprópalinkák kaphatók a legolcsóbb árak mellett a

FRATH TESLER S. A. CÉGNÉL CLUJ.
P. Mihai Viteazul 13, 30. Telefon 1576, 813.

Harisnya-hét

Harisnya-hét

hercules
gyári le- rakatban **cernăuți** gyári le- rakatban

Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. szám!

Selyemharisnya . . . . . **Lei 49, 59, 69, 79**
Pókhálóvékony harisnya . . **Lei 99 és 119**
Flohr harisnya . . . . . **Lei 39, 49, 54, 59**

Nagyon olcsó férfi és gyermek-zoknik, gyönyörű habselyem bluzok, kombinék, nadrágok, hálógépek!

TEKINTSE MEG KIRAKATAINKAT

Bezárult a parlamenti ülés

Rendkívüli szesszió lesz májusban?

Bucuresti, március 20. Tatarescu miniszterelnök lakásán szombaton délelben egy óra- kor miniszteri értekezlet volt, amelyen a miniszterelnök felolvasta a parlament berekesztéséről szóló királyi kéziratot. A kéziratot az este folyamán úgy a kamara, mint a szenátus ülésén felolvasták. A Curentul értesülése szerint a kormánynak nincs szüksége újabb teljhatalmu törvényre, hogy a parlamenti szünet alatt törvényrendelet- tel kormányozzon, miután az előző év- ben a megszavazott ezértelmű törvény nem

veszítette el határát. Ezzel szemben most már csaknem bizonyosra veszik, hogy má- jusban a kormány rendkívüli ülészakra hívja össze a parlamentet. A képviselőház délelőtti ülésén a hadügy- minisztérium bizádszjét vitatták meg. George Bratianu kifogásolta, hogy a kormány nem ismertette a fegyverkezési akció eddigi eredményeit. Délután jeleintéketlen javaslatokat szavaztak meg. A késő esti órákban Tatarescu miniszterelnök még nem érkezett meg az ülészakot berekesztő kézirattal.

Megállt a telkelők guadalajarai offenzívája

Az oroszok szenzációs módosításokat követelnek a spanyol partvidék ellenőrzésében

Madrid, március 20. (Rador). A kormány- erők jelentik, hogy Brihuega és Naval Petro helységeit elfoglalták. Másrészt Quiapo de Llano tábornok rámutat arra, hogy a kormány- csapatok felhasználva az eszések miatti szünetet, képzeltbeli győzelmeket jelentenek. Brihuega falut kiürítették, mert a kormány tüzérsége azt állandóan lötte és a felkelők hadvezetősége feleslegesnek találta feláldozni csapatait. Másrészt a kormány jelentése szerint az általuk leölt gépek között van több Junkers német gyártmányu repülő- gép is, amelyek a német technika legmoder- nebb készítményei.

kormány ellen. Londoni jelentés szerint a valenciai kormány nagykövete kihallgatáson jelent meg Eden külügyminiszternél és felvilágosításokat nyújtott neki Olaszország beavatkozásá- ról a spanyol belügyekbe. Egyttal azt kérte, hogy a benemavatkozási bizottság vegye tudomásul e tényeket. Eden állítólag kijelen- tette, hogy vizsgálatot indított és annak eredményét várja.

A DNB szerint a Salamancába érkezett hírek alapján arra lehet következtetni, hogy a felkelők vezetősége pillanatnyilag felfüg- gesztette az előnyomulást Guadalajarában. A száraz idő beálltáig erődítményeket építenek a felkelők. Párizsi jelentések szerint a spanyolországi események foglalkoztatják a mai francia lapokat. A Figaro hangoztatja, hogy a benemavatkozási bizottság rendkívüli fontos- ságu értesülést kapott az orosz követtől és ezért sürgősen összehívta a francia, olasz, német és orosz követeket. A lap szerint a szovjetek igen elégedetlenek a spanyol part- vidék ellenőrzésével és szenzációs módosítá- sokat követelnek. A Le Populaire szerint Eden az alsóházban kijelentette, hogy Cadix- ban olasz katonákat tettek partra, ami ide- gen haditámadást jelent a törvényes spanyol

— Szív- és idegbajoknál, vese- és cukor- betegknél, küszvényben és csuszban szenvedőknél egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz reggelenként éhgyomorral véve, a beleket alaposan kitisztítja, a gyomor és a máj működését előmozdítja s az emésztést és az anyagcserét lényegesen megja- vítja. Az orvosok ajánlják.

LEGUJABB SPORT

Ma este Praga-Cluj vívő- mérkőzés

Kardban Románia 15:1 arányban győzte le Csehországot, a párbajtört a csehek nyerték

BUCURESTI, március 20. (Az Uj Kelet tud.) A cseh-román vívőmérkőzést szombaton befejezték. Párbajtörtben a csehek győz- tek 10:6-ra, a kardversenyt azonban Románia megsemmisítő fölényrel nyerte 15:1 arányban. A román kardesapat legjobbjával Altman, Marinescu és Buriacu voltak. A cseh válogatott vívőcsapat egyébként ma, vasárnap este Clujban barátságos mér- kőzést vív Cluj csapatával. A vívőmérkőzés este 9 órakor kezdődik a katolikus gimnázium tornatermében.

Bucuresti, március 20. Sportul Studentescu — Telefon Club 4:1 (1:1). Román Kupa mér- kőzés.

Extra postala...
2. Telefon: 8-...
...
Dr Wagner, vezetője és pa...
...
Gyvas nélkül...
...
Királyi sz...
...
Ez a harc...
...
Az uralko...
...
Nem gyűlöl...
...
Hanem a...
...
egy eszten...
...
Jegyében.